

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**ПРАКТИЧНА СТИЛІСТИКА
ТА КОПІРАЙТИНГ**

**Робоча програма
для студентів спеціальності
061 "Журналістика"
першого (бакалаврського) рівня**

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2017**

УДК 070(07)
ББК 76.01р
П 69

Затверджено на засіданні кафедри українознавства і мовної підготовки іноземних громадян.

Протокол № 1 від 25.08.2016 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладач О. С. Черемська

Практична стилістика та копірайтинг : робоча програма для студентів спеціальності 061 "Журналістика" першого (бакалаврського) рівня : [Електронне видання] / уклад. О. С. Черемська. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 86 с.

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями й темами, наведено плани лекцій і практичних занять, методичні рекомендації, контрольні запитання для самодіагностики, систему оцінювання знань студентів і перелік компетентностей, якими має володіти студент після вивчення навчальної дисципліни.

Рекомендовано для студентів спеціальності 061 "Журналістика" першого (бакалаврського) рівня.

УДК 070(07)
ББК 76.01р

© Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2017

Вступ

Лінгвістичні дисципліни разом з іншими суспільними та гуманітарними науками забезпечують мовну підготовку майбутніх фахівців у галузі реклами, зав'язків з громадськістю, журналістики й передбачають глибоке та всебічне вивчення системи і структури національної мови, аналіз та опис лінгвістичних одиниць усіх рівнів.

Стилістика спирається на знання про походження, семантику та граматичні форми мовних одиниць, здобуті під час вивчення фонетики, лексики, граматики, але розглядає функціональний їх аспект, реалізацію в усному й писемному мовленні, у текстах різних типів і жанрів. Вивчаючи різноманітні можливості організації мови залежно від змісту й мети спілкування, стилістика встановлює доцільність використання мовних категорій, мовних засобів і прийомів для ефективнішого вираження змісту.

На відміну від теоретичної стилістики практична має прикладний характер, зокрема перша орієнтована на обґрунтування поняття мовного стилю, стилістичної системи національної мови, загалом – на визначення сутності стилістичних категорій у лінгвоукраїністиці, друга – на практичне вдосконалення мови, вибір мовцем найдоцільніших форм спілкування в різних суспільних галузях, на засвоєння мовних норм. Проте прикладний характер практичної стилістики не заперечує її науково-теоретичної основи, а виокремлює практичну стилістику з науково-теоретичної бази загальної стилістики, стилістики мови, функціональної стилістики. Копірайтинг своєю чергою бере за основу знання практичної та функціональної стилістики.

Навчальну дисципліну "Практична стилістика та копірайтинг" вивчають студенти факультету економіки і права спеціальності 061 "Журналістика" першого (бакалаврського рівня) упродовж третього семестру. Ця дисципліна покликана активно сприяти якісній підготовці майбутніх фахівців. Адже сучасна практична стилістика окреслює та обґрунтовує не лише нормативність використання стилістичних засобів, загальні відомості про стилі, оцінювання й характеристику мовних засобів, зокрема синонімічних, як основу для відбору, а й комунікативну мету, цільову настанову, умови й ситуації спілкування. Копірайтинг

у рекламі передбачає засвоєння теоретико-комунікативних і практичних основ сутності, видів і форм копірайтингу у сфері реклами та зв'язків із громадськістю.

Робоча програма базується на засадах чіткої професійної орієнтації студентів у процесі засвоєння знань, їх узагальнення й повноти, стабільності та широти. До кожної теми визначено обсяг знань і вмінь, сформульовано проблематику кожного виду роботи, її послідовність, логічну структуру; запитання для самостійної роботи пов'язані з провідною метою курсу. Визначено етапи підготовки та проведення занять, їх концептуального спрямування, методичного забезпечення та діагностичного виміру. Особливе значення надане формуванню мовленнєвої компетенції та комунікативних навичок мовної особистості.

Значну увагу акцентовано на публіцистичному стилі, його підстилях та жанрах реалізації, оскільки навчальна дисципліна "Практична стилістика та копірайтинг" належить до циклу нормативних дисциплін та є однією з базових для спеціальності "Реклама і зв'язки з громадськістю" і складовою частиною циклу професійної підготовки фахівців освітнього ступеня "бакалавр" у галузі реклами та журналістики. У програмі передбачено також вивчення теоретико-комунікативних та практичних основ сутності, типів, видів і форм копірайтингу у сфері реклами та зв'язків із громадськістю, зокрема особливостей та методики копірайтингу в конкретних напрямках та специфічних видах; класифікацію жанрів; особливості копірайтингу в різних сферах діяльності (економіці, бізнесі, рекламі тощо). Навчальна дисципліна має за мету формування стилістичної вправності мовлення студентів, культури фахового, ділового, мас-медійного мовлення; прищеплення їм навичок текстотворення в усіх функціональних стилях, підстилях, жанрах; ознайомлення студентів із базовими принципами та технологіями копірайтингу; усвідомлення психологічних засад діяльності копірайтера; оволодіння основними засобами здійснення невербального впливу на аудиторію; навичками редакторського опрацювання текстів з метою досягнення їхньої стилістичної довершеності.

Робоча програма є засобом управління як аудиторною, так і самостійною роботою студентів. Вона має за мету допомогти студентам працювати на лекційних і практичних заняттях, виконувати домашні завдання за темами навчальної дисципліни.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників		Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
денна форма навчання	заочна форма навчання		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів		Усі спеціальності	Базова	
5	7			
Змістових модулів		Спеціальність	Рік підготовки	
3	3		2-й	3-й
Загальна кількість годин			Семестр	
			1-й	1-й, 2-й
150			Лекційні	
			32 год	12 год
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи студента – 6		Практичні		
		32 год	12 год	
		Самостійна робота		
		82 год	181 год	
		Передекзаменаційні консультації		
		2 год		
Вид контролю				
іспит				
		2 год	3 год	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить для денної форми навчання – 53 %, для заочної – 15 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – дати студентам знання основ стилістики як лінгвістичного вчення про функціонування мови; виробити в майбутніх фахівців уміння й навички аналізувати та продукувати стилістично

довершені тексти різного типу відповідно до мети, призначення, умов спілкування в процесі їх майбутньої роботи, виробити чуття естетики мови, вміння працювати над своїм словом і вдосконалювати тексти авторських оригіналів у процесі редакторського опрацювання, а також формувати навички написання кваліфікованих рекламних текстів.

Основними завданнями дисципліни є формування стилістичної вправності мовлення студентів нефілологічних спеціальностей та вміння конструювати стилістично довершені тексти; оволодіння навичками текстотворення в усіх функціональних стилях, підстилях, жанрах; сприяти піднесенню культури фахового мовлення, ділового, мас-медійного мовлення та інших функціональних різновидів української мови; вироблення навичок редакторського опрацювання текстів з метою досягнення їхньої стилістичної довершеності; розвивати мовне чуття й мовний смак для реалізації конкретних цілей у галузі реклами та зав'язків із громадськістю.

Предметом навчальної дисципліни "Практична стилістика та копірайтинг" у вищому навчальному закладі є сучасна українська літературна мова в її стильових різновидах та теоретико-комунікативні й практичні основи розроблення стратегії рекламного тексту.

Методологічною основою дисципліни є концептуальні положення про єдність мови, мовлення й мислення, свідомості й діяльності; учення про соціопсихолінгвістичну природу мовлення як засобу спілкування; психолого-педагогічні теорії розвитку й саморозвитку професійних якостей особистості в процесі діяльності; взаємозв'язок і взаємозумовленість явищ і процесів, що впливають на формування ділової комунікації у сфері професійної діяльності.

Робоча програма базується на функціональному підході до вивчення матеріалу, що передбачає обов'язкову зорієнтованість на комунікативну ситуацію, дає змогу на відповідному рівні оптимально використовувати знання в науковому, професійному спілкуванні; оволодіти засобами точного, чіткого й лаконічного висловлювання, майстерністю створення ефективних рекламних текстів.

Вивчення навчальної дисципліни "Практична стилістика та копірайтинг" студент починає, прослухавши повний курс української мови та літератури в середній школі й вивчивши дисципліну "Українська мова (за професійним спрямуванням)" на 1 курсі.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати:**

- основні поняття стилістики: норму літературну і стильову, синонімію й варіативність, конотацію та її види, функціональний стиль, стильову структуру;
- стильову диференціацію сучасної української літературної мови, джерела й умови її існування; критерії такої диференціації;
- офіційно-діловий, науковий, розмовно-побутовий, конфесійний стилі, стиль засобів масової інформації, їх структуру, особливості та риси (стильові засоби творення, мовні й позамовні чинники добору, структуру);
- підстилі та жанри, причини їх існування; можливі помилки у використанні;
- способи підготовки, правила й основні засоби публічного спілкування;
- культуру мови й основні риси літературного мовлення, мовні засоби й способи досягнення;
- основні закони й закономірності діяльності копірайтера з підготовки публічних текстів;
- види рекламних текстів, класифікацію жанрів;
- основні характеристики та вимоги до написання текстів різних жанрів;
- закони, правила та вимоги до написання ефективного тексту;
- структуру, склад та композицію рекламного тексту.

Студент повинен **уміти:**

- визначати стильові й жанрові мовні ознаки текстів;
- вирізняти й оцінювати стилістичні ефекти в тексті та виявляти стилістичні засоби, за допомогою яких вони досягаються;
- визнати стилістичні ознаки мовних одиниць у текстах усіх стилів;
- оцінювати стилістичні можливості елементів мовної системи, усвідомлювати конотацію слів;
- робити стилістичний аналіз своїх і чужих текстів, виявляти відхилення від норм, застосовувати засоби для усунення недоліків;
- самостійно конструювати тексти різних типів відповідно до теми й для певної комунікативної ситуації;
- визначати мету, призначення та функції написання тексту;
- розробляти стратегію рекламного тексту;

- формувати робоче завдання копірайтеру для написання конкретного цільового тексту;
- писати тексти для реалізації конкретних цілей у галузі реклами та зав'язків із громадськістю;
- визначати потреби та характеристики цільової аудиторії для написання текстів;
- ефективно використовувати набуті навички під час написання текстів.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійними компетентностями, що наведені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

**Професійні компетентності, які здобувають студенти
після вивчення навчальної дисципліни**

Код компетентності	Назва компетентності	Складові компетентності
ПСК	Лінгвістична	Знати правила функціонування української мови
		Використовувати їх у мовленнєво-мисленнєвій діяльності
ПСК	Інформаційна	Уміти самостійно шукати, аналізувати та відбирати необхідну інформацію
		Організовувати, перетворювати, зберігати та передавати її
ПСК	Ціннісно-смілова	Формувати ціннісні орієнтири студентів
		Уміти обирати цільові та значеннєві установки, ухвалювати рішення
ПСК	Комунікативна	Знати мову, способи взаємодії з оточенням й окремими людьми та подіями
		Розвивати навички роботи в групі
		Відігравати різні соціальні ролі в колективі
		Уміти презентувати себе, укладати рекламні тексти, вести дискусію тощо
ПСК	Професійна	Формувати в новій генерації спеціалістів систему професійних особистісних якостей та знань

Структуру складників професійних компетентностей та їх формування відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведено в додатку А.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Огляд стилів. Лексичні засоби стилістики

Тема 1. Практична стилістика як лінгвістична наука і навчальна дисципліна. Сучасна українська літературна мова як основа стилістики. Стилістична норма в мові й у мовленні

1.1. Предмет, мета, завдання навчальної дисципліни.

Предмет і основні завдання дисципліни "Практична стилістика та копірайтинг", її роль у майбутній професійній діяльності. Поняття "стиль" і "стилістика", "стиль мови" і "стиль мовлення", "стилiстична система", "функціональна стилістика", "практична стилістика", "стилiстична норма".

1.2. Стилiстика в системі розділів науки про мову.

Місце стилістики в системі лінгвістичних і нелінгвістичних дисциплін. Огляд основних лінгвістичних праць у галузі стилістики. Словники й науково-методичні видання зі стилістики української мови.

1.3. Мова як суспільне явище.

Соціальна й пізнавальна роль мови. Сучасна українська літературна мова як основа стилістики. Літературна мова як мова нормована. Роль ЗМІ в поширенні мовної культури.

1.4. Мовна норма – категорійне поняття культури мови.

Поняття літературної норми, її ознаки. Історичний характер мовної норми, причини змін мовної норми. Критерії літературної норми. Поняття норми літературної мови в орфоєпії, лексиці, фразеології, граматиці. Загальне поняття про стильову й стилістичну норми, їхня зумовленість власне мовними й екстралінгвістичними чинниками. Стилiстична норма і стилістична помилка. Основні характеристики стилістичної норми й тенденції її розвитку.

Рекомендована література: основна: [1; 6 – 12]; додаткова [13; 24; 31; 37; 39; 51; 52; 54; 62; 77].

Тема 2. Стилi сучасної української літературної мови

2.1. Стилiстична система української мови.

Стиль мови як лінгвістична категорія. Стиль як категорія історична. Поняття "функціональний стиль", "варіант стилю", "підстиль мови".

Підстилі як вияв стилю. Первинні і вторинні функціональні чинники і їх роль у формуванні стилю. Система функціональних стилів літературної мови.

2.2. Принципи класифікації функціональних стилів.

Загальна характеристика системи стилів: наукового, офіційно-ділового, художнього, розмовного, стилю масово-політичної інформації (публіцистичного, конфесійного, розмовного). Поняття про експресивні та індивідуальні стилі. Мовні засоби основних стилів.

2.3. Публіцистичний стиль сучасної української літературної мови.

З історії вивчення публіцистичного стилю української мови. Основні характеристики мови публіцистичного стилю. Жанрова своєрідність публіцистичного стилю сучасної української літературної мови. Питання унормування мови публіцистичного стилю. Роль засобів масової інформації в поширенні норм української літературної мови.

2.4. Офіційно-діловий стиль сучасної української літературної мови.

Диференційні риси та сфери вживання офіційно-ділового стилю. Різновиди (підстилі) офіційно-ділового стилю. Текст як основа службового документа. Мовні засоби і прийоми стандартизації текстів ділового мовлення. Типові помилки в діловому мовленні та їх корекція.

2.5. Науковий стиль сучасної української літературної мови.

Становлення та розвиток наукового стилю української мови. Специфіка наукового викладу інформації. Диференційні ознаки різновидів (підстилів) наукової прози. Жанрові особливості наукового стилю сучасної української літературної мови.

2.6. Художній стиль сучасної української літературної мови.

Диференційні риси та сфери вживання художнього стилю сучасної української літературної мови. Лексико-фразеологічні особливості художнього стилю. Граматичні особливості художнього стилю. Жанрово-стильове розшарування художнього стилю.

2.7. Розмовний стиль сучасної української літературної мови.

Етапи дослідження української розмовної літературної мови. Диференційні риси розмовного стилю української мови. Жанрова диференціація українського розмовного мовлення. Образність в українському усному мовленні.

2.8. Епістолярний стиль сучасної української літературної мови.

Погляди лінгвістів на функціональний статус епістолярію. Основні жанри українського епістолярію, їх структурно-семантичні особливості.

Приватний лист у системі українського епістолярію. Вияв авторського "я" в епістолярному тексті. Специфіка використання епістолярних текстів у сучасних ЗМІ.

2.9. Конфесійний стиль сучасної української мови.

З історії конфесійного стилю української мови. Функціональний статус конфесійного стилю і його жанрова своєрідність. Диференційні риси конфесійного стилю української мови. Взаємодія конфесійного стилю української мови з іншими стилями на сторінках сучасної релігійної періодики.

Рекомендована література: основна [1; 6 – 11; 12]; додаткова [20; 21; 29; 38; 40; 44; 47; 49].

Тема 3. Лексична стилістика та її одиниці

3.1. Стилістична диференціація лексики української мови.

Стилістично нейтральна (міжстильова) та стилістично забарвлена лексика. Розмовна лексика, її класифікація. Книжна лексика, її класифікація. Емоційно-експресивно забарвлені слова. Виробничо-професійна лексика. Науково-термінологічна лексика. Стилістичні можливості загальноживаної лексики. Стилістично обмежена лексика. Стилістичне вживання іншомовної лексики.

3.2. Лексичне багатство української мови.

Стилістичне значення полісемії. Стилістичне вживання омонімів, антонімів, синонімів, неологізмів і застарілих слів.

3.3. Лексична нормативність мови з огляду на сфери використання.

Попередження помилок, пов'язаних з неправильним тлумаченням слів. Явище паронімії. Особливості вживання іншомовних слів. Тавтологія та плеоназм.

Рекомендована література: основна [1; 4 – 7; 9 – 12]; додаткова [13; 20; 21; 25; 27; 32; 34; 35; 40; 43 – 45; 49 – 51; 55 – 58; 61; 63 – 65; 67; 71].

Тема 4. Стилістичне використання фразеологізмів у мові ЗМІ та реклами.

4.1. Фразеологія української мови.

Основні типи фразеологічних одиниць. Джерела української фразеології. Використання фразеологізмів у різних стилях мови. Особливості відтворення фразеологічних зворотів у перекладах з однієї мови іншою. Номінативні функції фразеологізмів.

4.2. Фразеологічні засоби стилістики.

Фразеологія у стилістиці. Крилаті вислови, афоризми, літературні цитати. Експресивно-емоційна роль фразеологізмів у ЗМІ.

4.3. Фразеологічне новаторство в сучасних ЗМІ та рекламі.

Типи фразеологізмів у мові ЗМІ та реклами. Трансформація фразеологізмів. Типові помилки у вживанні фразеологізмів.

Рекомендована література: основна [1; 6; 9; 12]; додаткова [13; 25; 35; 44; 59; 60; 63; 76].

Тема 5. Лексикографія української мови. Культура мови і стилістика

5.1. Лексикографія як мовознавча дисципліна.

Короткі відомості щодо історії становлення та розвитку української лексикографії. Словники як джерело інформації. Типи словників, їхні кращі зразки. Загальна характеристика словників. Роль словників у підвищенні мовної культури.

5.2. Поняття культури мови.

Основні риси культури мови особистості (точність, виразність, логічність, правильність), способи й засоби досягнення.

5.3. Сильова доречність і мовленнєва ситуація.

Запозичення, кальки, їх використання в ЗМІ. Росіянізми, зловживання ними в українській мові. Англіцизми й чистота української мови. Білінгвізм та інтерференція.

Рекомендована література: основна [1; 8; 9; 11; 12]; додаткова [23; 33; 49; 77].

Змістовий модуль 2

Морфологічні та синтаксичні засоби стилістики

Тема 6. Стилiстична характеристика морфологічних засобів мови. Стилiстичне використання засобів словотвору

6.1. Особливості стилістичного вивчення морфологічних ресурсів мови.

Іменник. Можливості використання іменників, що мають варіантні форми роду. Особливості стилістичного використання граматичної категорії числа, відмінка.

Прикметник. Стилістичне використання якісних, відносних, присвійних прикметників. Стилістичний аналіз повних і коротких форм прикметників. Стилістичні можливості простих і аналітичних форм ступенів порівняння прикметників.

Дієслово. Стилістичні можливості граматичних форм часу, способу, особи, виду, стану дієслів. Узгодження присудка з підметом у числі.

Числівник. Складні випадки вживання числівників. Субстантивація числівників та їх стилістичні можливості. Використання кількісних і збірних числівників як синонімів.

Займенник. Семантичні й експресивні відтінки, що їх набувають особові займенники залежно від умов і обставин використання. Стилістичні функції займенників. Стилістичні можливості різних розрядів займенників.

Участь прийменників, сполучників, часток у творенні стилістичних фігур.

6.2. Стилістичні засоби словотвору в українській мові.

Стилістичні можливості словотвірних засобів в аспекті їхньої синоніміки. Переобтяження тексту однотипними словотвірними елементами та їхнє оцінювання з погляду культури мовлення. Словоскладання і його стилістичні функції. Абревіатури, межі їхнього поширення, доцільність використання у різних стилях. *Характеристика словотвірних засобів сучасної української мови щодо можливостей взаємозаміни, емоційно-експресивного забарвлення, стильової віднесеності.* Сучасні тенденції словотвірних норм.

Рекомендована література: основна [1; 4 – 7; 9 – 12]; додаткова [21; 23 – 25; 27; 38; 43; 54].

Тема 7. Стилістичні можливості самостійних і службових частин мови

7.1. Стилістична виразність морфологічних засобів сучасної української мови

Стилістичне використання категорії роду і числа іменників у текстах різних стилів. Власні і загальні іменники. Стилістичні ресурси прикметників і прислівників. Форми ступенювання. Повні й короткі, стягнені й нестягнені форми прикметників. Стилістичні можливості займенників. Особливості використання числівників у тексті. Стилістичний аспект дієслівних категорій.

Стилістичні можливості службових частин мови, вигуків і звуко-наслідувань. Асиндетон і полісиндетон (пропуск або нагромадження сполучників у тексті) як стилістичні фігури.

7.2. Стилістична вправність мовця.

Граматичні категорії іменників, прикметників і дієслів в умовах діалектного мовного оточення. Причини порушення норм морфології і виникнення орфографічних помилок.

Рекомендована література: основна [1; 4 – 7; 9 – 12]; додаткова [21; 23 – 25; 27; 38; 43; 54].

Тема 8. Просте речення в стилістичному плані. Стилістичні можливості синтаксису. Стилістичні властивості порядку слів у реченні

8.1. Стилістичні можливості синтаксичних одиниць.

Закономірності використання синтаксичних одиниць відповідно до функціональної норми та традиції мовлення. Стилістичні можливості двоскладного речення (головних, другорядних членів речення і засобів зв'язку між ними). Стилістичні функції модальних різновидів речень (питальних, розповідних, спонукальних, окличних, риторичних). Стилістичні функції односкладних та неповних речень.

8.2. Стилістичні властивості порядку слів у реченні.

Стилістична мета й виправданість інверсій. Способи вираження підмета й присудка. Взаєморозташування підмета і присудка; дистантне розташування членів речення; інверсія означень, додатків, обставин. Стилістичне використання координації підмета й присудка. Синонімія варіантів форм керування. Синонімія прийменникових конструкцій. Варіанти відтворення українською мовою російських словосполучень з прийменниками "по", "при".

Рекомендована література: основна [1; 4 – 7; 9 – 12]; додаткова [20; 21; 24; 26; 27; 31; 32; 49; 55; 77].

Тема 9. Стилістичні можливості складного речення (нехудожні тексти). Стилістичні функції абзацу й тексту

9.1. Стилістичні можливості складних речень.

Стилістичні риси багатокomпонентних ускладнених синтаксичних сполучень (складних речень комбінованого типу, періодів). Стилістичні

функції прямої, невласне прямої мови, авторського введення. Особливості будови складного речення в науковому стилі. Зіставна характеристика простих і складних речень в офіційно-ділових текстах. Вплив фольклорних текстів на синтаксис публіцистичних творів. Складні речення в мові ЗМІ.

9.2. Стилістичні функції абзацу й тексту.

Поняття про структуру тексту. Актуальне членування речення й аналіз тексту. Факт як основа журналістського тексту. Композиційна структура. Проблеми композиції журналістського тексту. Абзацний комплекс у тексті. Заголовковий комплекс у тексті. Логіко-поняттєва та емоційно-експресивна структура тексту.

Рекомендована література: основна [1; 4 – 7; 9 – 12]; додаткова [20; 21; 24; 26; 27; 31; 32; 49; 55; 77].

Тема 10. Стилістичні аспекти звертань. Вставні, вставлені конструкції та однорідні члени речення зі стилістичного погляду

10.1. Семантична й стилістична характеристика звертань.

Власне звертання й риторичне звертання. Особливості функціонування звертань у різних стилях мови. Фольклорні звертання в художньому та публіцистичному стилях.

10.2. Стилістична база ускладнених речень.

Однорідні члени речення, відокремлені другорядні члени, вставні і вставлені конструкції.

Функції вставних слів у нехудожніх та художніх текстах. Вставлені конструкції в різних стилях мови.

Стилістичні функції однорідних членів речення. Принципи побудови ряду, сполучники, прийменники та узагальнювальні слова. Значення пропускання та повторення сполучників.

Поняття про відокремлення як стилістичне явище. Загальний огляд відокремлених членів речення. Відокремлена прикладка в різних стилях мови.

Рекомендована література: основна [1; 4 – 7; 9 – 12]; додаткова [20; 21; 24; 26; 27; 31; 32; 49; 55; 77].

Змістовий модуль 3

Мовні особливості копірайтингу у сфері медіакомунікацій

Тема 11. Мова сучасної реклами. Проблематика наявності або відсутності рекламного стилю

11.1. Рекламний текст як основна одиниця рекламної комунікації.

Вплив реклами на реципієнта. Найуживаніші моделі рекламних текстів.

11.2. Загальна характеристика мови реклами та її особливості.

Фонетичні, лексичні, морфологічні, словотвірні особливості мови реклами. Синтаксичні, графічні, композиційно-графічні особливості.

11.3. Мова і стилістичні особливості сучасної реклами.

Слоган і заголовок тексту в рекламі. Образні засоби реклами. Синтаксис рекламного тексту. Емоційний аспект рекламного впливу. Мовні правила створення реклами. Наявність та відсутність рекламного стилю: проблеми і шляхи їх подолання.

Рекомендована література: основна [2; 8]; додаткова [15 – 17; 23; 28].

Тема 12. Мовні прийоми реклами: називні теми, парцеляція, еліпсис, діалог, інтертекстуальність, мовна гра. Порушення мовних норм у рекламі

12.1. Мовні засоби увиразнення рекламних текстів.

Мовні прийоми реклами: "називні теми", парцеляція, еліпсис, діалог, інтертекстуальність (прецедентні тексти), мовна гра. Порушення мовних норм у рекламі: за і проти.

12.2. Тропи та прийоми стилістичного синтаксису в рекламі.

Тропи: епітет, метафора, метонімія, синекдоха, гіпербола, літота, порівняння, оксюморон, іронія тощо, особливості їх використання в рекламі.

Прийоми стилістичного синтаксису (стилістичні фігури): антитеза, градація, анафора, епіфора, паралелізм, риторичне звертання, риторичне питання, особливості використання їх у рекламі.

Рекомендована література: основна [3; 8]; додаткова [14 – 17; 36].

Тема 13. Неймінг. Лінгвістичні методи та прийоми створення ефективного нейму. Лід у журналістиці. Правила написання ліду.

13.1. Неймінг як мистецтво створення назв, що продають.

Визначення та тлумачення поняття "неймінг". Види та класифікація неймів. Характеристики неймінгу та основні вимоги до створення нейму.

13.2. Особливості створення ефективного нейму.

Методика створення нейму для нового продукту, компанії, офіційної позиції людини із власною аргументацією. Лінгвістичні методи та прийоми. Неологізми як різновид неймінгу.

13.3. Значення ліду в журналістиці. Правила написання ліду.

Рекомендована література: основна [3; 8]; додаткова [14 – 15; 36].

Тема 14. Копірайтинг в медіакомунікаціях

14.1. Види та специфікації копірайтингу.

Копірайтинг в різних видах друкованих видань та в інтернет-рекламі. Будова тексту: фабула, основний зміст, заголовок, підзаголовок та інші елементи.

14.2. Роль контексту під час сприйняття текстового повідомлення.

Види сприйняття тексту різними категоріями читачів. Види копірайтингу. Райтинг як різновид фахової діяльності.

14.3. Копірайтинг інтернет-реклами.

Роль заголовка та підзаголовка в статті, розміщеної в мережі Інтернет. Вимоги до листування по Інтернету.

Рекомендована література: основна [2 – 4; 8]; додаткова [14 – 15; 36].

Тема 15. Копірайтинг візуальної реклами

15.1. Види "найпопулярнішої" візуальної реклами.

Мовні особливості текстів телевізійної реклами. Лозунг. Слоган. Девіз. Вивіски. Основні характеристики та вимоги до написання.

15.2. Білборди, вивіски, лайтбокси: технічні й текстові характеристики.

Реклама на бордах та інших візуальних носіях. Особливості створення тексту реклами на білбордах, вивісках, лайтбоксах: переваги та недоліки.

Рекомендована література: основна [2 – 4; 8]; додаткова [14 – 17; 22; 36].

Тема 16. Жанрове розмаїття копірайтингу. Види текстів. Текст реклами та його будова

16.1. Жанрова особливість копірайтингу новини.

Технологія написання прес-релізу. Прес-реліз та прес-кіт. Новина для телебачення. Новина для радіо. Новина для періодичних друкованих ЗМІ.

16.2. Створення рекламного тексту.

Іміджева стаття: структура, характеристика та основні вимоги до написання. Текст реклами та його будова.

16.3. Літературна обробка тексту.

Звук, слово, абзац, параграф, художні прийоми. Оформлення тексту.

Рекомендована література: основна [2 – 4; 8]; додаткова [14 – 17; 22; 36].

4. Структура навчальної дисципліни

З початку вивчення навчальної дисципліни кожен студент має бути ознайомлений як із програмою дисципліни і формами організації навчання, так і зі структурою, змістом та обсягом кожного з її навчальних модулів, а також з усіма видами контролю та методикою оцінювання сформованих професійних компетентностей.

Навчальний процес згідно з програмою навчальної дисципліни "Практична стилістика та копірайтинг" здійснюється у таких формах: лекції, практичні заняття, самостійна робота студентів (тести, розгорнуті відповіді на запитання, творчі завдання), контрольні роботи, іспит.

Вивчення студентом навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного і ґрунтовного опрацювання навчальних модулів. Навчальний модуль – це окремий, відносно самостійний блок дисципліни, який логічно об'єднує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом та взаємозв'язками. Тематичний план дисципліни складається з трьох змістових модулів (табл. 4.1 і 4.2).

**Структура залікового кредиту навчальної дисципліни
(денна форма навчання)**

Назви змістових модулів і тем	усього	лекційні	практичні	самостійна робота
				підготовка до занять
1	2	3	4	5
Тема 1. Практична стилістика як лінгвістична наука і навчальна дисципліна. Сучасна українська літературна мова як основа стилістики. Стилiстична норма в мові й у мовленні	8	2	2	4
Тема 2. Стилi сучасної української літературної мови	10	2	2	6
Тема 3. Лексична стилістика та її одиниці	8	2	2	4
Тема 4. Стилiстичне використання фразеологізмів у мові ЗМІ та реклами	8	2	2	4
Тема 5. Лексикографія української мови. Культура мови і стилістика	10	2	2	6
Разом годин за змістовим модулем 1	44	10	10	24
Тема 6. Стилiстична характеристика морфологічних засобів мови. Стилiстичне використання засобів словотвору	10	2	2	6
Тема 7. Стилiстичні можливості самостійних і службових частин мови	8	2	2	4
Тема 8. Просте речення в стилістичному плані. Стилiстичні можливості синтаксису. Стилiстичні властивості порядку слів у реченні	10	2	2	6
Тема 9. Стилiстичні можливості складного речення (нехудожні тексти). Стилiстичні функції абзацу й тексту	8	2	2	4
Тема 10. Стилiстичні аспекти звертань. Вставні, вставлені конструкції та однорідні члени речення зі стилістичного погляду	10	2	2	6
Разом годин за змістовим модулем 2	46	10	10	26
Тема 11. Мова сучасної реклами. Проблематика наявності або відсутності рекламного стилю	8	2	2	4

Закінчення табл. 4.1

1	2	3	4	5
Тема 12. Мовні прийоми реклами: називні теми, парцеляція, еліпсис, діалог, інтертекстуальність, мовна гра. Порушення мовних норм у рекламі	10	2	2	6
Тема 13. Неймінг. Лінгвістичні методи та прийоми створення ефективного нейму.	8	2	2	4
Тема 14. Копірайтинг в медіакомунікаціях	8	2	2	4
Тема 15. Копірайтинг візуальної реклами.	10	2	2	6
Тема 16. Жанрове розмаїття копірайтингу. Види текстів Текст реклами та його будова	12	2	2	8
Разом годин за змістовим модулем 3	56	12	12	32
<i>Передекзаменаційні консультації</i>	2			2
<i>Іспит</i>	2			2
Усього годин	150	32	32	86

Таблиця 4.2

**Структура залікового кредиту навчальної дисципліни
(заочна форма навчання)**

Назви змістових модулів і тем	усього	лекційні	практичні	самостійна робота
				підготовка до занять
1	2	3	4	5
Тема 1. Практична стилістика як лінгвістична наука і навчальна дисципліна. Сучасна українська літературна мова як основа стилістики. Стилiстична норма в мові й у мовленні	12	2	2	10
Тема 2. Стилi сучасної української літературної мови	16			14
Тема 3. Лексична стилістика та її одиниці	9			9
Тема 4. Стилiстичне використання фразеологізмів у мові ЗМІ та реклами	12	2	2	10
Тема 5. Лексикографія української мови. Культура мови і стилістика	14			12
Разом годин за змістовим модулем 1	63	4	4	55

Закінчення табл. 4.2

1	2	3	4	5
Тема 6. Стилiстична характеристика морфологiчних засобiв мови. Стилiстичне використання засобiв словотвору	14	2	2	12
Тема 7. Стилiстичнi можливостi самостiйних i службових частин мови	12			10
Тема 8. Просте речення в стилiстичному планi. Стилiстичнi можливостi синтаксису. Стилiстичнi властивостi порядку слiв у реченнi	14	2	2	12
Тема 9. Стилiстичнi можливостi складного речення (нехудожнi тексти). Стилiстичнi функцiї абзацу й тексту	12			10
Тема 10. Стилiстичнi аспекти звертань. Вставнi, вставленi конструкцiї та однорiднi члени речення зi стилiстичного погляду	14			14
Разом годин за змiстовим модулем 2	66	4	4	58
Тема 11. Мова сучасної реклами. Проблематика наявності або відсутності рекламного стилю	10	2	2	8
Тема 12. Мовні прийоми реклами: називні теми, парцеляція, еліпсис, діалог, інтертекстуальність, мовна гра. Порушення мовних норм у рекламі	14			12
Тема 13. Неймінг. Лінгвістичні методи та прийоми створення ефективного нейму	10			10
Тема 14. Копірайтинг в медіакомунікаціях	14			12
Тема 15. Копірайтинг візуальної реклами	14	2	2	12
Тема 16. Жанрове розмаїття копірайтингу. Види текстів Текст реклами та його будова	14			14
Разом годин за змiстовим модулем 3	76	4	4	68
<i>Передекзаменаційні консультації</i>	2			2
<i>Іспит</i>	3			3
Усього годин	210	12	12	186

5. Теми та плани практичних занять

Практичне заняття – форма навчального заняття, за якою викладач організує детальний розгляд окремих теоретичних питань навчальної дисципліни й формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом сформульованих завдань. Проведення таких занять ґрунтується на попередньо

підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різного рівня складності для виконання їх на занятті. Воно охоплює проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення з участю студентів, виконання завдань із їх обговоренням, виконання контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.

Змістовий модуль 1.

Огляд стилів. Лексичні засоби стилістики

Практичне заняття 1 (2 год)

Поняття літературної норми, її ознаки. Типи мовних норм. Історичний характер мовної норми, причини змін мовної норми. Стиль і стильова норма. Стилістичні помилки.

1. Предмет, мета, завдання навчальної дисципліни.
2. Поняття загальнонаціональної та літературної мови.
3. Стилістика в системі розділів науки про мову.
4. Мова як суспільне явище.
5. Мовна норма – категорійне поняття культури мови.

Рекомендована література: основна [1; 6 – 12]; додаткова [13; 25; 32; 37; 39; 51; 52; 54; 62; 77].

Практичне заняття 2 (2 год)

Характеристика функціональних стилів сучасної української літературної мови. Стиль засобів масової інформації. Розмовно-побутовий, науковий, офіційно-діловий і конфесійний стилі української мови.

1. Стилістична система української мови.
2. Принципи класифікації функціональних стилів.
3. Публіцистичний стиль сучасної української літературної мови.
4. Офіційно-діловий стиль сучасної української літературної мови.
5. Науковий стиль сучасної української літературної мови.
6. Художній стиль сучасної української літературної мови.
7. Розмовний стиль сучасної української літературної мови.
8. Епістолярний стиль сучасної української літературної мови.
9. Конфесійний стиль сучасної української мови.

Рекомендована література: основна [1; 6 – 11; 12]; додаткова [20; 21; 29; 38; 40; 44; 47; 49].

Практичне заняття 3 (2 год)

Стилістичні можливості загальноживаної лексики. Стилістично обмежена лексика. Стилістичне вживання іншомовної лексики. Стилістичне значення полісемії. Стилістичне вживання омонімів, антонімів, синонімів, паронімів, неологізмів і застарілих слів.

1. Диференціація лексики української мови за стилістичними ознаками.

2. Лексичне багатство української мови.

3. Лексична нормативність мови з огляду на сфери використання.

4. Стилістично обмежена лексика. Стилістичне вживання іншомовної лексики. Стилістичне значення полісемії.

5. Стилістичне вживання омонімів, антонімів, синонімів, неологізмів і застарілих слів.

6. Паронімія як лексичне й стилістичне явище. Паронімія як вада тексту.

Рекомендована література: основна [1; 4 – 7; 9 – 12]; додаткова [13; 20; 21; 25; 27; 32; 34; 35; 40; 43 – 45; 49 – 51; 55; 56 – 58; 61; 63 – 65; 67; 71].

Практичне заняття 4 (2 год)

Фразеологічні засоби стилістики. Крилаті вислови, афоризми, літературні цитати.

1. Фразеологія української мови.

2. Фразеологічні засоби стилістики. Крилаті вислови, афоризми, літературні цитати.

3. Використання фразеологізмів у різних стилях мови. Контамінація фразеологізмів.

4. Номінативні функції фразеологізмів. Експресивно-емоційна роль фразеологізмів у ЗМІ.

5. Фразеологічне новаторство в сучасній рекламі.

Рекомендована література: основна [1; 6; 9; 12]; додаткова: [13; 25; 35; 44; 59; 60; 63; 76].

Практичне заняття 5 (2 год)

Загальна характеристика словників. Поняття культури мови. Основні риси культури мови особистості (точність, виразність, логічність, правильність), способи й засоби досягнення.

1. Лексикографія як мовознавча дисципліна. Типи словників.
2. Поняття культури мови.
3. Стильова доречність і мовленнєва ситуація. Основні риси, способи й засоби досягнення культури мови.

Рекомендована література: основна [1; 8; 9; 11; 12]; додаткова [23; 33; 49; 77].

Змістовий модуль 2

Морфологічні та синтаксичні засоби стилістики

Практичне заняття 6 (2 год)

Стилістика іменних частин мови, прислівника та дієслова. Стилістичні ресурси словотвору.

1. Можливості використання іменників, що мають варіантні форми роду. Особливості стилістичного використання граматичної категорії числа, відмінка.

2. Стилістичне використання якісних, відносних, присвійних прикметників. Стилістичний аналіз повних і коротких форм прикметників. Стилістичні можливості простих і аналітичних форм ступенів порівняння прикметників.

3. Стилістичні можливості граматичних форм часу, способу, особи, виду, стану дієслів. Узгодження присудка з підметом у числі.

4. Складні випадки вживання числівників. Субстантивація числівників та їх стилістичні можливості. Використання кількісних і збірних числівників як синонімів.

5. Семантичні й експресивні відтінки, що їх набувають особові займенники залежно від умов і обставин використання. Стилістичні функції займенників. Стилістичні можливості різних розрядів займенників.

6. Стилістичні ресурси словотвору в українській мові. Сучасні тенденції словотвірних норм.

Рекомендована література: основна [1; 4 – 7; 9 – 12]; додаткова [21; 23 – 25; 27; 38; 43; 54].

Практичне заняття 7 (2 год)

***Стилістика іменних частин мови, прислівника та дієслова.
Стилістика службових частин мови.***

1. Стилістична виразність морфологічних засобів сучасної української мови. Стилістичне використання категорії роду і числа іменників у текстах різних стилів. Власні і загальні іменники.

2. Стилістичні ресурси прикметників і прислівників. Форми ступенювання. Повні й короткі, стягнені й нестягнені форми прикметників.

3. Стилістичні можливості займенників. Особливості використання числівників у тексті.

4. Стилістичний аспект дієслівних категорій.

5. Стилістичні можливості службових частин мови, вигуків і звуконаслідувань. Асиндетон і полісиндетон (пропуск або нагромадження сполучників у тексті) як стилістичні фігури.

6. Участь прийменників, сполучників, часток у творенні стилістичних фігур.

7. Стилістична вправність мовця. Причини порушення норм морфології і виникнення орфографічних помилок.

Рекомендована література: основна [1; 4 – 7; 9 – 12]; додаткова [21; 23 – 25; 27; 38; 43; 54].

Практичне заняття 8 (6 год)

Стилістичне використання синтаксичних засобів мови.

1. Стилістичні можливості синтаксичних одиниць.

2. Стилістичні властивості порядку слів у реченні.

3. Способи вираження підмета й присудка. Стилістичне використання координації підмета й присудка.

4. Типи простих речень. Односкладні та двоскладні речення.

5. Активні, пасивні й безособові конструкції.

Рекомендована література: основна [1; 4 – 7; 9 – 12]; додаткова [20; 21; 24; 26; 27; 31; 32; 49; 55; 77].

Практичне заняття 9 (2 год)

Стилістичне використання складних речень. Складні речення в мові ЗМІ. Стилістика іменних частин мови, прислівника та дієслова. Стилістика службових частин мови.

1. Особливості будови складного речення в науковому стилі.
2. Зіставна характеристика простих і складних речень в офіційно-ділових текстах.

3. Складні речення в мові ЗМІ.
4. Стилістичні можливості складних речень.
5. Стилістика іменних частин мови, прислівника та дієслова.
6. Стилістика службових частин мови.
7. Стилістичні функції абзацу й тексту.

Рекомендована література: основна [1; 4 – 7; 9 – 12]; додаткова [20; 21; 24; 26; 27; 31; 32; 49; 55; 77].

Практичне заняття 10 (2 год)

Стилістика речень зі звертанням і стилістика звертань-речень. Стилістика речень з однорідними членами та стилістика речень з відокремленими членами.

1. Власне звертання й риторичне звертання. Семантична й стилістична характеристика звертань. Особливості функціонування звертань у різних стилях мови.

2. Стилістична база ускладнених речень.
3. Стилістичні функції однорідних членів речення.

4. Вставні та вставлені конструкції. Функції вставних слів у нехудожніх текстах. Вставлені конструкції в різних стилях мови.

5. Поняття про відокремлення як стилістичне явище. Відокремлена прикладка в різних стилях мови.

Рекомендована література: основна [1; 4 – 7; 9 – 12]; додаткова [20; 21; 24; 26; 27; 31; 32; 49; 55; 77].

Змістовий модуль 3

Мовні особливості копірайтингу у сфері медіакомунікацій

Практичне заняття 11 (2 год)

Загальна характеристика мови реклами та її особливості (фонетичні, лексичні, морфологічні, словотвірні, синтаксичні, графічні, композиційно-графічні).

1. Мова сучасної реклами. Проблематика наявності або відсутності рекламного стилю.

2. Рекламний текст як основна одиниця рекламної комунікації.

3. Фонетичні, лексичні, морфологічні, словотвірні особливості мови реклами.

4. Загальна характеристика синтаксичних, графічних, композиційно-графічних особливостей мови сучасної реклами.

5. Заголовок тексту в рекламі. Образні засоби реклами. Синтаксис рекламного тексту.

6. Емоційний аспект рекламного впливу. Мовні правила створення реклами. Наявність та відсутність рекламного стилю: проблеми і шляхи їх подолання.

Рекомендована література: основна [2; 8]; додаткова [15 – 17; 23; 28].

Практичне заняття 12 (2 год)

Тропи та прийоми стилістичного синтаксису в рекламі.

1. Мовні прийоми реклами: "називні теми", парцеляція, еліпсис, діалог, інтертекстуальність (прецедентні тексти), мовна гра. Порушення мовних норм у рекламі.

2. Тропи: епітет, метафора, метонімія, синекдоха, гіпербола, літота, порівняння, оксюморон, іронія тощо, особливості їх використання в рекламі.

3. Прийоми стилістичного синтаксису (стилістичні фігури): антитеза, градація, анафора, епіфора, паралелізм, риторичне звертання, риторичне питання, особливості використання їх у рекламі.

Рекомендована література: основна [3; 8]; додаткова [14 – 17; 36].

Практичне заняття 13 (2 год)

Характеристики неймінгу та основні вимоги до їх створення. Види та класифікація неймів. Особливості створення ефективного нейму. Лід у журналістиці. Правила написання ліду.

1. Визначення та тлумачення поняття "неймінг". Види та класифікація неймів.

2. Характеристики неймінгу та основні вимоги до створення нейму.

3. Методика створення нейму для нового продукту, компанії, офіційної позиції людини із власною аргументацією. Лінгвістичні методи та прийоми.

4. Неологізми як різновид неймінгу.

5. Значення ліду в журналістиці. Правила написання ліду.

Рекомендована література: основна [3; 8]; додаткова [14 – 17; 36].

Практичне заняття 14 (2 год)

Копірайтинг в різних видах друкованих видань та в Інтернет-рекламі.

1. Види та специфікації копірайтингу. Копірайтинг в різних видах друкованих видань та в Інтернет-рекламі.

2. Будова тексту: фабула, основний зміст, заголовок, підзаголовки та інші елементи.

3. Види сприйняття тексту різними категоріями читачів. Види копірайтингу. Райтинг як різновид фахової діяльності.

4. Копірайтинг Інтернет-реклами.

5. Роль заголовка та підзаголовка в статті, розміщеній у мережі Інтернет. Вимоги до листування по Інтернету.

Рекомендована література: основна [2 – 4; 8]; додаткова [14 – 17; 36].

Практичне заняття 15 (2 год)

Мовні особливості текстів телевізійної реклами. Реклама на бордах та інших візуальних носіях. Лозунг. Слоган. Девіз. Вивіски.

1. Копірайтинг візуальної реклами. Види "найпопулярнішої" візуальної реклами.

2. Мовні особливості текстів телевізійної реклами. Лозунг. Слоган. Девіз. Вивіски. Основні характеристики та вимоги до написання.

3. Реклама на бордах та інших візуальних носіях. Особливості створення тексту реклами на білбордах, вивісках, лайтбоксах: переваги та недоліки.

Рекомендована література: основна [2 – 4; 8]; додаткова [14 – 17; 22; 36].

Практичне заняття 16 (2 год)

Технологія написання прес-релізу. Прес-кіт. Структура та вимоги до написання. Іміджева стаття: структура, характеристика та основні вимоги до написання. Текст реклами та його будова.

1. Текст реклами та його будова.
2. Жанрова особливість копірайтингу новини.
3. Прес-реліз та прес-кіт. Технологія написання прес-релізу.
4. Новина для телебачення. Новина для радіо. Новина для періодичних друкованих ЗМІ.
5. Іміджева стаття: структура, характеристика та основні вимоги до написання.
6. Літературна обробка тексту. Звук, слово, абзац, параграф, художні прийоми. Оформлення тексту.
7. Створення рекламного тексту.

Рекомендована література: основна [2 – 4; 8]; додаткова [14 – 17; 22; 36].

5.1. Приклади типових практичних завдань за темами

Змістовий модуль 1

Огляд стилів. Лексичні засоби стилістики

Завдання 1. Схарактеризуйте поняття стилю та стильової норми. Назвіть типові стилістичні помилки, наведіть приклади вживання правильних варіантів з метою уникнення таких порушень.

Завдання 2. Прочитайте словосполучення, зверніть увагу на порушення мовних норм, виправте помилки. Запишіть правильно.

*Університет добився певних результатів;
присвоєння вченої ступені;
поручили голові зборів;*

сучасні форми ділової переписки;
прізвище й адрес особи чи найменування організації;
люди ділового круга.

Завдання 3. Виконайте семантико-стилістичний аналіз запропонованого тексту: визначте стиль, підстиль, жанр, мовно-стильові особливості.

Інтелігентність потрібна за будь-яких обставин. Вона потрібна вам і тим, хто вас оточує. Багато хто вважає, що інтелігентна людина – це людина начитана, високоосвічена (і освіта її переважно гуманітарна), багато подорожує, знає кілька мов. Проте можна все це мати і не бути інтелігентом, а можна нічого цього не мати і бути все-таки внутрішньо інтелігентною людиною. Інтелігентність не тільки в знаннях, а й у здатності зрозуміти ближнього. Вона виявляється в тисячі дрібниць: в умінні чемно сперечатись, скромно поводитись за столом, в умінні непомітно (саме непомітно) допомогти іншому, берегти природу, не смітити навколо себе – не смітити недопалками чи лайкою, поганими ідеями (це теж сміття, та ще й яке!)... Інтелігентність – це здатність до розуміння, до сприйняття, це терпиме ставлення до світу і до людей. Інтелігентність потрібно в собі розвивати, тренувати, тренувати душевні сили, як тренують і фізичні.

Завдання 4. Доберіть 5 термінів і 5 професіоналізмів із різних галузей. Обґрунтуйте віднесеність підібраних слів до класу термінів чи до класу професіоналізмів.

Завдання 5. Пригадайте і назвіть типові порушення лексичних норм. Зі слів, поданих у дужках, виберіть те, яке, на вашу думку, є найдоцільнішим.

(Реєстр, склад) словника охоплює не тільки загальноживану, а й спеціальну різногалузеву лексику. (Нехтування, витіснення, знищення) української мови з багатьох сфер (контактування, порозуміння, спілкування) призвело до нехтування (рольових, функціональних, обов'язкових) можливостей, до "завмирання" багатьох (натуральних, штучних, справжніх, природних) форм вираження, на зміну яким за умов (потужного, міцного, всевладного) тиску приходили форми (скалічені, спотворені, знівечені), аж до так званого суржику.

Завдання 6. Перекладіть українською мовою.

Реклама – это, скорее, весь комплекс маркетинговых коммуникаций – является одним из средств, с помощью которых

компания преследует свои маркетинговые цели, а через них – и цели более высокого порядка. Таким образом, заранее определяется, чего именно следует добиться с помощью рекламы, после чего необходимо выяснить, как именно этого добиться. Для этого надо составить общий план маркетинговых коммуникаций, в связи с чем в рамках решения маркетинговых задач выбрать цели, рекламную аудиторию, направления и основные темы рекламной компании, носители рекламы, концепции и формы реализации рекламных обращений, способ претворения в жизнь рекламной кампании и, конечно, метод контроля её эффективности.

Змістовий модуль 2

Морфологічні та синтаксичні засоби стилістики

Завдання 1. Напишіть про стилістичне використання іменників, їхніх категорій і форм.

Завдання 2. Прочитайте текст, визначте, до якого стилю мови він належить. Виконайте стилістичний аналіз тексту.

Економічна історія є джерелом фактичного матеріалу для всіх економічних наук, перш за все для економічної теорії. Вона забезпечує міцний зв'язок історичних знань з економікою промисловості, сільськогосподарства, іншими галузевими і функціональними економічними науками. У системі економічних наук історія господарства відіграє фундаментальну роль. Вона є ключем до пошуку генетичних залежностей та історичних закономірностей в економічному житті держав і народів.

Завдання 3. Відредагуйте словосполучення.

Українець по походженню; висловити свою власну думку; виключення з правил; згідно домовленості; сумлінне відношення до роботи; консультації по вівторках і п'ятницях; підписка на газети та журнали; приймати участь у конференції; займати посаду; співробітник, виконуючий службові обов'язки; самий ефективний метод; заходи по поліпшенню обслуговування; об'єднати воєдино зусилля; зустрітись після десяти годин.

Завдання 4. Відредагуйте фразеологізми й складіть речення з ними: *терпіння луснуло, в кінці кінців, залишитися в дурнях, бреше*

і не червоніє, вселяти надію, в порядку речей, всіх благ, кидатися в очі, кинути погляд, куди очі дивляться, не в обідю будь сказано, ні гугу (або ні звука), для видимості.

Завдання 5. Визначте тип речення за будовою. З'ясуйте правильність дотримання пунктуаційних норм.

Мовлення окремої людини ніколи не дорівнює мові народу а тим більше людства. Винятком є мова справжніх поетів. Звичайно, якщо порівняти словник високообдарованого поета з лексиконом мови його народу то може здатися що – це лише краплина в сяючому вічно рухливому морі. Але саме ця краплина містить молекули живої води яка прискорює життєві процеси в організмі мови примушує її пізнавати саму себе знову і знову виявляти ще непізнане й дивувати світ новою красою.

Завдання 6. Прочитайте висловлювання. Проаналізуйте, які стилістичні фігури використано в них. Створіть власне висловлювання про мову.

1. Мова – це не просто спосіб спілкування, а щось більш значуще. Мова – це всі глибинні пласти духовного життя народу, його історична пам'ять, найцінніше надбання віків, мова – це ще й музика, мелодика, фарби, буття, сучасна, художня, інтелектуальна і мисленнєва діяльність народу (Олесь Гончар). 2. Слово – це очі, що бачать красу; тільки пізнавши слово, тільки тоді, коли слово ввійшло в душу і стало її багатством, дитина здатна дорожити ним (В. Сухомлинський). 3. Століттями мова народу була тією повноводою рікою, яку ми називаємо поезією. Поетична грань жила в слові, і слово було немислиме без неї, як немислима ріка без води, повноводність – без глибини (В. Сухомлинський). 4. "Я ще можу не противитись, коли ображають мене як людину, але коли ображають мій народ, мою мову, мою культуру, як же я можу не реагувати на це?" (Михайло Коцюбинський). 5. Мова – найголовніший організатор духовного життя, єдності й розвитку народу. Там, де їй загрожує смерть, настає хворобливий розклад нації, де мова гине, помирає народ (Д. Павличко). 6. Мова є тим чинником, що встановлює "природні" межі нації, при цьому, будучи унікальною системою світобачення й самовираження окремої нації, виступає не лише засобом спілкування, а й дає змогу представникам цієї спільноти розуміти одне одного на глибинному, підсвідомому рівні (Любов Мацько). 7. У всіх народів мова – це засіб

спілкування, у нас це – фактор відчуження. Не інтелектуальне надбання століть, не код порозуміння, не першоелемент літератури, а з важкої руки Імперії ще й досі для багатьох – це ознака націоналізму, сепаратизму, причина конфліктів і моральних травм (Ліна Костенко).

Завдання 7. Схарактеризуйте етапи сприйняття тексту. Установіть відповідності між частинами таблиці.

Значення тексту	Розуміння тексту
1) поверхове	розуміння сенсу; сприйняття концепту (інтерпретація)
2) глибинне	розуміння непрямого значення; додаткових модусних текстів, смислів, підтекстів
3) сенс	сприйняття форми; розуміння прямого значення

Змістовий модуль 3

Мовні особливості копірайтингу у сфері медіакомунікацій

Завдання 1. Схарактеризуйте прийоми стилістичного синтаксису (стилістичні фігури) та особливості використання їх у рекламі.

Завдання 2. З'ясуйте за словником і запишіть значення термінів: *біжучий рядок, прайс-лист, прапорець (кутничок), манжет, каук, шот, повідомлення, оголошення, імідж-реклама (імідж-модуль), антрефіле, адвєторіал, постер, рубрикована реклама.*

Завдання 3. Назвіть заданий товар чи послугу, створіть для нього слоган, напишіть рекламний текст, обравши вид реклами.

Умови виконання завдання: аудиторія поділена на групи, кожна з яких виконує свою частину роботи: роль "замовника" відповідно до одного товару і "виконавця" – відповідно до іншого. Перша команда оголошує конкурс на кращий слоган для окремого товару і висловлює побажання незалежним копірайтерам, у ролі яких виступає друга команда, де кожен учасник грає сам за себе (далі команди обмінюються ролями).

Завдання 4. Розробіть радіо-, телесценарій реклами Вашої спеціальності.

Завдання 5. Організуйте й проведіть тендер на кращий сценарій або проект рекламного ролика про ХНЕУ ім. С. Кузнеця, здійсніть запис ролика залежно від виду реклами (намалюйте плакат чи створіть кадр).

Завдання 6. Проаналізуйте 3 прес-релізи, опубліковані в різних видах друкованих ЗМІ.

Завдання 7. Напишіть іміджеву статтю на вільну тему.

Завдання 8. Розробіть власне рекламне повідомлення про прем'єру вистави молодіжного шоу-театру ХНЕУ ім. С. Кузнеця, напишіть текст з урахуванням традиційної структури рекламного оголошення.

6. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Мета СРС – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 57 % (86 годин) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (150 годин); для заочної форми – 85 % (181 година) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (210 годин). Виконуючи самостійну роботу, студент має стати активним учасником навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, мати індивідуальну відповідальність за якість власної професійної підготовки. СРС охоплює: опрацювання теоретичного матеріалу; опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів і понять за темами дисципліни; підготовку до практичних занять; виконання індивідуальних творчих завдань (написання есе за заданою проблематикою); пошук (добір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни; аналітичний розгляд наукової публікації; контрольну перевірку студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю; підготовку до модульного контролю; систематизацію вивченого матеріалу з метою підготовки до семестрового іспиту.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань з навчальної дисципліни, наведені в табл. 6.1.

Таблиця 6.1

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Кількість годин денна/ заочна форми навчання	Форми контролю СРС	Література
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1				
Огляд стилів. Лексичні засоби стилістики				
<i>Тема 1.</i> Стилїстика як лїнгвістична дисциплїна. Сучасна українська лїтературна мова як основа стилїстики. Стилїстична норма в мовї й у мовленнї	Вивчення теоретичних питань: 1. Огляд основних лїнгвістичних праць у галузї стилїстики. 2. Т. Шевченко як основоположник нової української лїтературної мови. 3. Сучасне законодавство про мови в Україні. Підготовка до практичного заняття, читання текстів рїзних стилів	4/10	Презентація результатів	Основна: [1; 6 – 12]. Додаткова: [13; 25; 32; 37; 39; 51; 52; 54]. Словники: [62; 77]
<i>Тема 2.</i> Стилї сучасної української лїтературної мови	1. Система функціональних стилів лїтературної мови. 2. Мовні засоби основних стилів. Підготовка до практичного заняття. Виконання <i>індивідуального завдання</i> "Історія становлення стилів сучасної української лїтературної мови"	6/14	Захист індивідуального завдання	Основна: [1; 6 – 11; 12]. Додаткова: [20; 21; 29; 38; 40; 44; 47; 49]

Продовження табл. 6.1

1	2	3	4	5
Тема 3. Лексична стилістика та її одиниці	Вивчення теоретичних питань: 1. Стилiстичне вживання iншомовної лексики. 2. Лексична нормативнiсть мови з огляду на сфери використання. Пiдготовка до практичного заняття, пiдготовка до контрольної роботи. Виконання <i>iндивiдуальних завдань</i> "Особливостi вживання iншомовних слiв"	4/9	Захист iндивiдуального завдання	Основна: [1; 4 – 7; 9 – 12]. Додаткова: [13; 20; 21; 25; 27; 32; 34; 35; 40; 43; 45; 49 – 51; 55]. Словники: [56 – 58; 61; 63 – 65; 67 – 71]
Тема 4. Стилiстичне використання фразеологiзмiв у мовi ЗМI та реклами	Пошук, добiр та огляд лiтературних джерел за заданою тематикою: "Фразеологiзми в засобах масової iнформацiї". Виконання <i>iндивiдуального завдання</i> "Фразеологiчне новаторство в сучаснiй рекламi"	4/10	Захист iндивiдуального завдання	Основна: [1; 6; 9; 12]. Додаткова: [13; 25; 35; 44]. Словники: [59; 60; 63; 76]
Тема 5. Лексикографiя української мови. Культура мови i стилістика	Вивчення теоретичних питань: 1. Типи словникiв. 2. Запозичення, кальки, їх використання в ЗМI. Пiдготовка до практичного заняття. Виконання <i>iндивiдуального завдання</i> "Стан i статус української мови в Харкові". Пiдготовка до промiжного контролю.	6/12	Захист iндивiдуального завдання	Основна: [1; 8; 9; 11; 12]. Додаткова: [23; 33; 49]. Словники: [77]
Усього годин за змiстовим модулем 1		24/55		

1	2	3	4	5
Змістовий модуль 2 Морфологічні та синтаксичні засоби стилістики				
<i>Тема 6.</i> Стилістична характеристика морфологічних засобів мови. Стилістичне використання засобів словотвору	Пошук, добір та огляд літературних джерел за заданою тематикою: 1. Можливості використання іменників, що мають варіантні форми роду. 2. Стилістичні засоби словотвору в українській мові. Виконання <i>індивідуального завдання</i> "Сучасні тенденції словотвірних норм"	6/12	Захист індивідуального завдання	Основна: [1; 4 – 7; 9 – 12]. Додаткова: [21; 23 – 25; 27; 38; 43; 54]. Словники: [77]
<i>Тема 7.</i> Стилістичні можливості самостійних і службових частин мови	Вивчення теоретичного матеріалу. 1. Стилістичний аспект дієслівних категорій. 2. Причини порушення норм морфології і виникнення орфографічних помилок. Підготовка до практичного заняття. <i>Есе</i> на тему: "Стилістична вправність мовця"	4/10	Перевірка есе	Основна: [1; 4 – 7; 9 – 12]. Додаткова: [21; 23 – 25; 27; 38; 43; 54]. Словники: [62; 77]
<i>Тема 8.</i> Просте речення в стилістичному плані. Стилістичні можливості синтаксису. Стилістичні властивості порядку слів у реченні	Пошук, добір та огляд літературних джерел за заданою тематикою: 1. Стилістичні функції однокладних та неповних речень. 2. Варіанти відтворення українською мовою російських словосполучень з прийменниками "по", "при". Написання есе на тему: "Характерні риси та особливості наукового стилю української літературної мови"	6/12	Перевірка есе	Основна: [1; 4 – 7; 9 – 12]. Додаткова: [20; 21; 25; 26; 27; 31; 32; 48; 55]. Словники: [77]

Продовження табл. 6.1

1	2	3	4	5
Тема 9. Стилістичні можливості складного речення (нехудожні тексти). Стилістичні функції абзацу й тексту	Пошук, добір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Самостійне дослідження питань: 1. Складні речення в мові ЗМІ. 2. Актуальне членування речення й аналіз тексту. Створення текстів	4/10	Експрес-опитування	Основна: [1; 4 – 7; 9 – 12]. Додаткова: [20; 21; 24; 26; 27; 31; 32; 49; 55]. Словники: [77]
Тема 10. Стилістичні аспекти звертань. Вставні, вставлені конструкції та однорідні члени речення зі стилістичного погляду	Пошук, добір та огляд літературних джерел за заданою тематикою: 1. Особливості функціонування звертань у різних стилях мови. 2. Стилістичні функції однорідних членів речення. 3. Відокремлення як стилістичне явище	6/14	Захист індивідуального завдання	Основна: [1; 4 – 7; 9 – 12]. Додаткова: [20; 21; 24; 26; 27; 31; 32; 49; 55]. Словники: [77]
Усього за змістовим модулем 2		26/58		
Змістовий модуль 3.				
Мовні особливості копірайтингу у сфері медіакомунікацій				
Тема 11. Мова сучасної реклами. Проблематика наявності або відсутності рекламного стилю	Самостійне дослідження питань: 1. Найуживаніші моделі рекламних текстів. 2. Слоган і заголовок тексту в рекламі. 3. Мовні правила створення реклами. Підготовка до практичного заняття	4/8	Експрес-опитування	Основна: [2; 8]. Додаткова: [15 – 17; 23 – 28]
Тема 12. Мовні прийоми реклами: називні теми, парцеляція, еліпсис, діалог, інтертекстуальність, мовна гра. Порушення мовних норм у рекламі	Мовні засоби вираження рекламних текстів. Підготовка до практичного заняття. Виконання <i>індивідуального завдання</i> "Порушення мовних норм у рекламі: за і проти"	6/12	Захист індивідуального завдання	Основна: [3; 8]. Додаткова: [14 – 17; 36]

1	2	3	4	5
<p><i>Тема 13.</i> Неймінг. Лінгвістичні методи та прийоми створення ефективного нейму</p>	<p>Вивчення теоретичних питань: 1. Види та класифікація неймів. 2. Методика створення нейму для нового продукту, компанії, офіційної позиції людини із власною аргументацією. Підготовка до практичного заняття, підготовка до контрольної роботи. Виконання <i>індивідуальних завдань</i> "Неологізми як різновид неймінгу"</p>	4/10	Захист індивідуального завдання	Основна: [3; 8]. Додаткова: [14 – 17; 36]
<p><i>Тема 14.</i> Копірайтинг в медіакомунікаціях</p>	<p>Пошук, добір та огляд літературних джерел за заданою тематикою: "Копірайтинг в різних видах друкованих видань та в інтернет-рекламі". Виконання <i>індивідуального завдання</i> "Роль заголовка та підзаголовка в статті"</p>	4/12	Захист індивідуального завдання	Основна: [2 – 4; 8]. Додаткова: [14 – 17; 36]
<p><i>Тема 15.</i> Копірайтинг візуальної реклами</p>	<p>Вивчення теоретичних питань: 1. Мовні особливості текстів телевізійної реклами. 2. Слоган. Девіз. Вивіски. Підготовка до практичного заняття. Виконання <i>індивідуального завдання</i> "Особливості створення тексту реклами на білбордах, вивісках, лайтбоксах: переваги та недоліки"</p>	6/12	Експрес-опитування	Основна: [2 – 4; 8] Додаткова: [14 – 17; 36]

1	2	3	4	5
Тема 16. Жанрове розмаїття копірайтингу. Види текстів Текст реклами та його структура	Вивчення теоретичних питань: 1. Прес-реліз та прес-кіт. 2. Текст реклами та його будова. 3. Літературна обробка тексту	8/14	Експрес- опитування	Основна: [2 – 4; 8]. Додаткова: [14 – 17; 36]
Усього за змістовим модулем 3		32/68		
<i>Підготовка до іспиту</i>		2/2		Основна: [1; 2 – 7; 9 – 12]. Додаткова: [13; 14 – 17; 20; 21; 25; 27; 32; 34; 35; 36; 40; 43; 45; 49 – 51; 55]. Словники: [56 – 58; 61; 63 – 65; 67 – 71]
Іспит		2/3		
Усього годин		86/186		

7. Індивідуальне творче завдання (есе)

Індивідуальне творче завдання (ІТЗ) передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань з української словесності, розвиток навичок самостійної роботи з літературними джерелами.

ІТЗ з дисципліни "Практична стилістика та копірайтинг" викладач пропонує студентові на початку вивчення першого модуля. ІТЗ виконується студентом самостійно.

Студент має подати ІТЗ для перевірки протягом вивчення другого модуля, але не пізніше проведення другого модульного контролю. Оцінка за виконання ІТЗ враховується при виставленні загальної оцінки за модулем.

Тематика ІТЗ має носити проблемний характер. Студент має право самостійно обрати тему та зміст роботи з обов'язковим її узгодженням з викладачем або тему пропонує викладач.

Робота має носити творчий характер та бути спрямованою на розв'язання певної проблеми чи висловлення особистого погляду автора роботи на питання, яке розглядається в роботі. Обсяг ІТЗ – до 5 сторінок у друкованому варіанті.

7.1. Тематика ІТЗ

1. Методи лінгвостилістичних досліджень.
2. Стиль як основне поняття лінгвостилістики.
3. Критерії вирішення самостійності функціональних стилів.
4. Роль засобів масової інформації в поширенні норм української літературної мови.
5. Лексика української мови з погляду стилістичної диференціації.
6. Стилістичне значення мовної одиниці.
7. Стилістичне використання багатозначності та омонімії.
8. Паронімія як лексичне й стилістичне явище. Паронімія як вада тексту.
9. Синоніми в стилістичному аспекті. Можливості цього розряду лексики в різних стилях мови.
10. Евфемізми, перифрази та інші стилістичні фігури, основою творення яких є синонімія.
11. Антонімія як лексичне та стилістичне явище. Антоніми загальномовні та контекстуальні.
12. Антитеза, епітет-оксиморон та інші стилістичні фігури, що будуються на основі антонімії.
13. Групи лексики сучасної української мови за походженням. Інтернаціоналізми, запозичення, власне іншомовні слова, екзотизми, варваризми та їх стилістичні можливості.
14. Неологізми загальномовні й авторські. Причини появи, способи творення та стилістичні можливості.

15. Стилістичне використання застарілої лексики. Історизми й архаїзми в мові ЗМІ.
16. Термінологічна лексика в різних стилях мови.
17. Професіоналізми, їх типи, способи творення, можливості використання.
18. Жаргонізми й арготизми (зіставна характеристика), можливості вживання в рекламі.
19. Порівняльна характеристика розмовної та просторічної лексики. Її стилістичне використання.
20. Діалектизми в номінативній та стилістичній функції.
21. Народна етимологія. Стилістичні можливості внутрішньої форми слова в художніх, публіцистичних і наукових текстах.
22. Фразеологічні звороти за їх походженням та зв'язками. Використання фразеологізмів у різних стилях мови.
23. Контамінація фразеологізмів. Особливості відтворення фразеологічних зворотів у перекладах з однієї мови на іншу.
24. Експресивно-емоційна роль фразеологізмів у ЗМІ.
25. Епістолярний стиль. Вимоги до спілкування в інтернеті.
26. Крилаті вислови в мові сучасних мас-медіа.
27. Засоби мовної експресії в сучасних ЗМІ та рекламі.
28. Функціонування синонімів у мові ЗМІ та рекламі.
29. Стилістичне використання багатозначності слова в сучасних ЗМІ.
30. Стилістичне використання омонімії в мові періодичних видань і рекламі.
31. Стилістичне використання паронімії в мові періодики і рекламі.
32. Стилістичне використання антонімії у мові періодичних видань.
33. Стилістичне використання метафор у мові періодичних видань.
34. Стилістичне використання метафор у текстах реклами.
35. Мовна гра та гумор в рекламному тексті.
36. Особливості використання іншомовної лексики в засобах масової інформації.
37. Стилістичні функції діалектизмів у мові ЗМІ.
38. Стилістичне використання розмовної лексики в мові преси.
39. Жаргонна лексика в мові сучасної української преси.
40. Неологізми в мові засобів масової інформації.
41. Функціонування термінів у сучасній пресі та рекламі.
42. Стійкі сполуки в мові періодичних видань.

43. Стилістичне використання займенників у мові ЗМІ.
44. Стилістичне використання прикметників у мові ЗМІ.
45. Стилістичне використання числівників у мові ЗМІ.
46. Стилістичне використання іменників у мові ЗМІ.
47. Стилістичне використання категорії роду, числа. Стилістичні функції власних і загальних іменників.
48. Стилістичні функції ступенів порівняння, стягнених і нестягнених форм прикметників
49. Стилістичне використання звертань у мові періодичних видань.
50. Стилістичне використання однорідних членів речення у ЗМІ.
51. Стилістичні функції словотворчих засобів у рекламному тексті.
52. Фонетичні засоби стилістики та їх використання в рекламних слоганах і девізах.
53. Стилістичні властивості порядку слів у реченні. Стилістична мета й виправданість інверсій в мові реклами.
54. Способи вираження підмета й присудка в рекламному тексті.
55. Синонімія прийменникових конструкцій. Варіанти відтворення українською мовою російських словосполучень з прийменниками "по", "при" в мові реклами.
56. Стилістичні можливості складного речення в рекламному тексті.
57. Стилістичні функції однорідних членів речення в тексті реклами.
58. Поняття про відокремлення як стилістичне явище. Відокремлена прикладка в різних стилях мови.
59. Власне звертання й риторичне звертання. Особливості функціонування звертань у рекламі.
60. Види неймів за метою, процесом і механізмом створення.
61. Стилістичні фігури в рекламному тексті.
62. Способи передачі чужої мови в офіційно-ділових, наукових і публіцистичних текстах.
63. Значення контексту під час сприйняття текстового повідомлення.
64. Копірайтинг як напрям PR-діяльності.
65. Зв'язок копірайтингу з іншими напрямками PR-діяльності.
66. Роль копірайтингу в процесі формування іміджу та бренда (компанії, фірми, конкретної особи).
67. Аргументація (наведення аргументів, обґрунтування суджень) і сугестія (навіювання) в рекламі.

68. Емерджентність сприйняття людиною друкованого тексту.
69. Алгоритміка сприйняття тексту в просторі.
70. Роль контексту та фонових знань читача під час сприйняття текстового повідомлення.
71. Колір, графіка як інформаційні коди текстового повідомлення.
72. Види сприйняття тексту різними категоріями читачів.
73. Аргументація в друкованих текстах.
74. Сугестія та міфологізація в друкованих текстах.
75. Види копірайтингу за метою.
76. Види друкованої рекламної продукції.
77. Основні вимоги до створення листівок, флаєрів, воблерів.
78. Слоган: тлумачення терміна та вимоги до написання.
79. Лозунг: тлумачення терміна та вимоги до написання.
80. Новина як частина PR-кампанії.
81. Прес-реліз: визначення терміна, основні характеристики та специфіка написання.
82. Жанри іміджевої статті. Логіка побудови та написання іміджевої статті.
83. Візуальне сприйняття як складова частина невербальної комунікації.
84. Види текстів у Інтернет-просторі.
85. Специфіка створення інформаційного блоку текстового рекламного оголошення.

8. Контрольні запитання для самодіагностики

Змістовий модуль 1

Огляд стилів. Лексичні засоби стилістики

Тема 1. Практична стилістика як лінгвістична наука і навчальна дисципліна. Сучасна українська літературна мова як основа стилістики. Стилiстична норма в мові й у мовленні

1. Що є предметом практичної стилістики як навчальної дисципліни?

2. Розкрийте зв'язок стилістики з іншими навчальними дисциплінами.

3. Окресліть поняття мовного стилю.
4. Схарактеризуйте структуру стилістики як науки.
5. Визначте сутність понять "мовна норма", "стилістична норма".
6. Окресліть роль ЗМІ в культивуванні культури мовлення.

Тема 2. Стилї сучасної української літературної мови.

Публіцистичний стиль

1. Схарактеризуйте відмінності між поняттями "мова" і "мовлення".
2. Окресліть поняття "функціональний стиль мови".
3. Назвіть і коротко охарактеризуйте стилї української мови.
4. Назвіть та схарактеризуйте диференційні ознаки публіцистичного стилю сучасної української літературної мови.

Тема 3. Лексична стилістика та її одиниці

1. Що є основою стилістичної диференціації лексики української мови.
2. Схарактеризуйте багатозначність як лінгвістичне і стилістичне явище.
3. Окресліть поняття "термін". Назвіть характерні ознаки термінів та джерела термінотворення.
5. Схарактеризуйте загальноживані та контекстуальні антоніми, значення антитези в мові ЗМІ.
6. Наведіть приклади поширених лексичних помилок.
7. Схарактеризуйте стилістичні функції синонімів.
8. Стилїстичне використання омонімії. Пароніми. Каламбур.
9. Яку роль відіграють синоніми у мові ЗМІ та реклами?
10. Які слова називаються професіоналізмами? Розкрийте стилістичне використання професіоналізмів і термінів.
11. Яка стилістична роль архаїзмів та історизмів. Наведіть приклади.
12. У яких випадках не рекомендують вживати іншомовні слова?

Тема 4. Стилїстичне використання фразеологізмів у мові ЗМІ та реклами

1. Окресліть поняття "фразеологізм", "афоризм". Назвіть характерні ознаки фразеологізмів.
2. Схарактеризуйте фразеологічні засоби стилістики: крилаті вислови, афоризми, літературні цитати.
3. Напишіть про використання фразеологізмів у різних стилях мови.

4. Схарактеризуйте прийоми трансформації та контамінації фразеологізмів.
5. Назвіть номінативні функції фразеологізмів.
6. Схарактеризуйте експресивно-емоційну роль фразеологізмів у ЗМІ.
7. Чи змінюється значення фразеологізмів у сучасній рекламі?

Тема 5. Лексикографія української мови. Культура мови і стилістика

1. Скресліть завдання лексикографії як науки та її значення у професійній діяльності журналіста.
2. За якими критеріями класифікують словники?
3. Схарактеризуйте енциклопедичні словники.
4. Назвіть та схарактеризуйте групу лінгвістичних словників.
5. Яка будова та який зміст словникової статті? Скорочення і умовні позначки у словнику.
6. Який принцип розташування слів у словнику?
7. Окресліть поняття *культури мовлення* та схарактеризуйте комунікативні ознаки культури мовлення.
8. У чому полягає стильова доречність використання мовних засобів?
9. Схарактеризуйте обов'язкові умови досконалого мовлення.

Змістовий модуль 2

Морфологічні та синтаксичні засоби стилістики

Тема 6. Стилiстична характеристика морфологічних засобів мови. Стилiстичне використання засобів словотвору

1. Схарактеризуйте особливості стилістичного вивчення морфологічних ресурсів мови.
2. Зверніть увагу на стилістичне використання іменника у мові ЗМІ.
3. Окресліть стилістичні можливості категорії роду та форм числа. Варіанти відмінкових форм.
4. Які функції відмінкових форм прикметників і займенників у різних функціональних стилях мови?
5. Яких семантичних та експресивних відтінків набувають особові займенники залежно від умов вживання?

6. Синонімія означальних займенників.
7. Схарактеризуйте стилістичні властивості словотвору.

Тема 7. Стилiстичнi можливостi самостійних i службових частин мови

1. Від чого залежить стилістична виразність морфологічних засобів сучасної української мови?
2. Які особливості стилістичного використання власне кількісних і дробових числівників, їх відмінкових форм?
3. З'ясуйте ідеографічні та стилістичні особливості збірних числівників.
4. Які особливості стилістичного використання дієслова та дієслівних форм.
5. Стилiстичнi особливостi прийменникiв i сполучникiв у мові ЗМІ та реклами.
6. У чому відмінність у прийменниковому керуванні в російській та українській мовах?
7. Назвіть варіанти відтворення українською мовою російських словосполучень із прийменниками *по. при.*
8. Як ви розумієте поняття *стилістична вправність мовця*?

Тема 8. Просте речення в стилістичному плані. Стилiстичнi можливостi синтаксису. Стилiстичнi властивостi порядку слів у реченні

1. Окресліть стилістичні можливості синтаксичних одиниць.
2. З'ясуйте особливості стилістичного використання координації підмета і присудка.
3. Синонімія різних типів простого речення.
4. Схарактеризуйте стилістичні властивості порядку слів у реченні.
5. З'ясуйте місце кожного члена речення за прямого порядку слів.
6. Яка стилістична мета інверсії?

Тема 9. Стилiстичнi можливостi складного речення (нехудожнi тексти). Стилiстичнi функції абзацу й тексту

1. Стилiстичне використання складних речень.
2. Окресліть стилістичні функції складнопідрядних речень.

3. Схарактеризуйте стилістичні особливості використання складно-сурядних і безсполучникових речень. Синонімія складних речень у мові публіцистики.

4. З'ясуйте стилістичні функції абзацу й тексту.

Тема 10. Стилiстичнi аспекти звертань. Вставнi, вставленi конструкцiї та однорiднi члени речення зi стилiстичного погляду

1. Схарактеризуйте семантичнi та стилiстичнi властивостi звертань.

2. Якi стилiстичнi особливостi звертань, що складаються з кiлькох назв?

3. Окреслiть стилiстичнi функцiї вставних i вставлених конструкцiй.

4. З'ясуйте стилiстичнi особливостi речень з однорiдними членами.

Змiстовий модуль 3

Мовнi особливостi копірайтингу у сфері медіакомунікацій

Тема 11. Мова сучасної реклами. Проблематика наявності або відсутності рекламного стилю

1. Схарактеризуйте лінгвальні особливості рекламного тексту.

2. Окресліть стилістичні особливості сучасної реклами.

3. Схарактеризуйте мовні засоби створення емоційного впливу на реципієнта.

4. Осмисліть значення слогану й заголовку тексту в рекламі.

5. Як ви розумієте проблему наявності/відсутності рекламного стилю?

Тема 12. Мовні прийоми реклами: називні теми, парцеляція, еліпсис, діалог, інтертекстуальність, мовна гра. Порухення мовних норм у рекламі

1. Назвіть мовні засоби увиразнення рекламних текстів.

2. Схарактеризуйте використання називних тем, парцеляції та еліпсису в рекламі.

3. Значення діалогу, інтертекстуальності та мовної гри в рекламному тексті.

4. Чи допустиме порушення мовних норм у рекламі? За якої умови?

Тема 13. Неймінг. Лінгвістичні методи та прийоми створення ефективного нейму

1. Яке значення неймінгу в рекламній діяльності.
2. Які прийоми та особливості створення ефективного нейму.
3. У яких випадках виникає необхідність використання ліду?
4. Сформулюйте правила написання ліду.

Тема 14. Копірайтинг в медіакомунікаціях

1. Які види та специфікації копірайтингу вам відомі?
2. Назвіть основні складники рекламного тексту.
3. Які чинники впливають на сприйняття текстового повідомлення в рекламі?
4. Яка роль заголовка та підзаголовка в статті, розміщеній у мережі Інтернет?
5. Які особливості копірайтинг Інтернет-реклами?

Тема 15. Копірайтинг візуальної реклами

1. Назвіть основні види візуальної реклами.
2. Які основні вимоги та характеристики телевізійної реклами вам відомі?
3. Окресліть технічні й текстові характеристики білбордів, вивісок, лайтбоксів.
4. Який вплив має сучасна візуальна реклама на реципієнта?

9. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі: індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки завдань, що винесені на поточний контроль тощо.

Формами організації індивідуально-консультативної роботи є:

- а) за засвоєнням теоретичного матеріалу:
консультації: індивідуальні (запитання – відповідь стосовно проблемних питань теоретичного матеріалу дисципліни);
групові (розгляд типових прикладів – ситуацій);

б) за засвоєнням практичного матеріалу:

консультації індивідуальні (розгляд практичних завдань, стосовно яких виникли запитання) й групові (розгляд рольових ігор, які потребують колективного обговорення);

в) для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу:

індивідуальний захист самостійних та індивідуальних завдань;

підготовки рефератів для виступу на науковому семінарі або на науковій конференції.

10. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, презентації, метод сценаріїв (табл. 10.1 і 10.2).

Таблиця 10.1

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
1	2
Тема 1. Стилїстика як лінгвістична дисциплїна. Сучасна українська лїтературна мова як основа стилїстики. Стилїстична норма в мовї й у мовленнї	Мїні-лекцїя проблемного характеру з питаннн "Мовна полїтика в Українї на сучасному етапї", робота в малих групах, презентацїя результатїв, банки вїзуального супроводу
Тема 2. Стилї сучасної української лїтературної мови	Мїні-лекцїя з питаннн "Система функцїональних стилїв лїтературної мови", банки вїзуального супроводу
Тема 3. Лексична стилїстика та її одиницї	Мїні-лекцїя проблемного характеру з питаннн "Лексична нормативнїсть мови з огляду на сфери вкористаннн", робота в малих групах, презентацїя результатїв, банки вїзуального супроводу
Тема 4. Стилїстичне вкористаннн фразеологїзмїв у мовї ЗМІ та реклами	Мїні-лекцїя з питаннн "Типовї помилки у вживаннї фразеологїзмїв", робота в малих групах, презентацїя результатїв, банки вїзуального супроводу

1	2
Тема 5. Лексикографія української мови. Культура мови і стилістика	Міні-лекція з питання "Стильова доречність і мовленнєва ситуація", банки візуального супроводу
Тема 6. Стилїстична характеристика морфологічних засобів мови. Стилїстичне використання засобів словотвору	Міні-лекція проблемного характеру з питання "Особливості стилїстичного вивчення морфологічних ресурсів мови"
Тема 7. Стилїстичні можливості самостійних і службових частин мови	Міні-лекція з питання "Причини порушення норм морфології і виникнення орфографічних помилок", банки візуального супроводу
Тема 8. Просте речення в стилїстичному плані. Стилїстичні можливості синтаксису. Стилїстичні властивості порядку слів у реченні	Міні-лекція з питання "Стилїстичні можливості синтаксичних одиниць", банки візуального супроводу
Тема 9. Стилїстичні можливості складного речення (нехудожні тексти). Стилїстичні функції абзацу й тексту	Міні-лекція з питання "Складні речення в мові ЗМІ", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 10. Стилїстичні аспекти звертань. Вставні, вставлені конструкції та однорідні члени речення зі стилїстичного погляду	Ділова бесіда "Стилїстична база ускладнених речень", банки візуального супроводу
Тема 11. Мова сучасної реклами. Проблематика наявності або відсутності рекламного стилю	Міні-лекція з питання "Мова і стилїстичні особливості сучасної реклами", банки візуального супроводу
Тема 12. Мовні прийоми реклами: називні теми, парцеляція, еліпсис, діалог, інтертекстуальність, мовна гра. Порушення мовних норм у рекламі	Міні-лекція з питання "Мовні засоби вираження рекламних текстів", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 13. Наймінг. Лід. Лінгвістичні методи та прийоми створення ефективного найму та ліду	Ділова бесіда "Особливості створення ефективного найму, ліду", банки візуального супроводу
Тема 14. Копірайтинг в медіакомунікаціях	Міні-лекція з питання "Копірайтинг інтернет-реклами", банки візуального супроводу
Тема 15. Копірайтинг візуальної реклами	Міні-лекція з питання "Білборди, вивіски, лайтбокси: технічні й текстові характеристики", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу

1	2
Тема 16. Жанрове розмаїття копірайтингу. Види текстів. Текст реклами та його будова	Ділова бесіда "Створення рекламного тексту", банки візуального супроводу

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не лише методикою і технікою викладання, але й високою ефективністю навчального процесу, який виявляється у високій мотивації студентів; закріпленні теоретичних знань на практиці; підвищенні самосвідомості студентів; формуванні здатності ухвалювати самостійні рішення; формуванні здатності до ухвалення колективних рішень; формуванні здатності до соціальної інтеграції; набуття навичок вирішення конфліктів; розвитку здатності до знаходження компромісів.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Їх, як правило, проводять як частину заняття-дослідження. Міні-лекції відрізняються від повноформатних лекцій значно меншою тривалістю. Зазвичай міні-лекції тривають не більше 10 – 15 хвилин і використовуються для того, щоб стисло викласти нову інформацію всім студентам. Міні-лекції часто застосовують як частини цілісної теми, яку бажано викладати повноформатною лекцією, щоб не втомлювати аудиторію. Тоді інформація надається почергово кількома окремими сегментами, між якими застосовують інші форми й методи навчання.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу запропонованої теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди та переконання, виробляють уміння формулювати думки й висловлювати їх.

Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Мозкові атаки – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Презентації – виступи перед аудиторією, які використовують для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад, виступ одного студента, так і колективними, тобто виступи двох і більше студентів.

Метод сценаріїв полягає в розробленні ймовірних моделей поведінки та розвитку конкретних явищ у перспективі.

Таблиця 10.2

Використання методик активізації процесу навчання

Тема навчальної дисципліни	Практичне застосування методик	Методики активізації процесу навчання
<i>Тема 1.</i> Стилїстика як лїнгвїстична дисциплїна. Сучасна українська лїтературна мова як основа стилїстики. Стилїстична норма в мовї й у мовленнї	<i>Практичне заняття.</i> Тема: <i>"Поняття лїтературної норми, її ознаки. Типи мовних норм. Історичний характер мовної норми, причини змін мовної норми. Стилї і стилїова норма. Стилїстичнї помилки"</i>	Дискусїї, презентацїї
<i>Тема 2.</i> Стилї сучасної української лїтературної мови	<i>Завдання 1.</i> Редагування текстїв	Робота в малих групах, мозковї атаки
<i>Тема 11.</i> Мова сучасної реклами. Проблематика наявностї або вїдсутностї рекламного стилїу	<i>Практичне заняття.</i> Тема: <i>"Загальна характеристика мови реклами та її особливостї (фонетичнї, лексичнї, морфологїчнї, словотвїрнї, синтаксичнї, графїчнї, композицїйно-графїчнї)"</i>	Дискусїї, презентацїї
<i>Тема 16.</i> Жанрове розмїття копїрайтїнгу. Види текстїв. Текст реклами та його будова	<i>Завдання 13.</i> Укладання прес-релїзу та прес-кїту	Робота в малих групах, мозковї атаки

У процесї викладання дисциплїни "Практична стилїстика та копїрайтїнг" для активїзацїї навчального процесу на удосконалення усного мовлення передбачено застосування сучасних навчальних

технологій: проблемні міні-лекції, практичні заняття-дискусії, ділові ігри, вікторини, літературні читання, конкурси.

Проблемні міні-лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань обмежується одним – двома ключовими питаннями. Увага студентів привертається до матеріалу, що відсутній у підручнику. Застосовуючи активні навчальні технології, під час міні-лекцій студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому викладач-лектор ставить такі питання, які спонукають студента шукати розв'язання проблемної ситуації. Ця технологія спонукає студентів уважно слухати й активно мислити в пошуках правильної відповіді.

11. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів

Система оцінювання сформованих компетентностей (див. табл. 2.1) у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи охоплюють:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит, – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового іспиту, відповідно до графіку навчального процесу.

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

активна участь у виконанні практичних завдань;

активна участь у дискусії та презентації матеріалу на практичних заняттях;

перевірка есе за заданою тематикою;

проведення поточного тестування;

проведення письмової контрольної роботи;

експрес-опитування.

Підсумковий/семестровий контроль проводиться у формі семестрового іспиту. **Семестрові іспити** – форма оцінки підсумкового засвоєння студентами теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів.

Оцінювання знань студента під час практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;

ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

уміння поєднувати теорію з практикою під час розгляду виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності індивідуального завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність того або того складника знижує кількість балів. У процесі оцінювання індивідуальних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали буде знижено.

Поточна контрольна робота проводиться 2 рази за семестр та охоплює практичні завдання різного рівня складності відповідно до тем змістового модуля.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань,

рівень мислення, уміння систематизувати знання за окремими темами, уміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, уміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних заняттях.

Критеріями оцінювання есе є:

здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань;

уміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання;

застосування аналітичних підходів;

якість і чіткість викладення міркувань;

логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми;

самостійність виконання роботи;

грамотність подачі матеріалу;

використання методів зіставлення, узагальнення понять і явищ;

оформлення роботи.

Проведення підсумкового контролю з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль знань і компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового іспиту. Екзаменаційний білет охоплює програму навчальної дисципліни і передбачає визначення рівня знань і ступеня опанування студентами компетентностей (див. табл. 2.1).

Завданням іспиту є перевірка розуміння студентом програмового матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння формулювати своє ставлення до окремої проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного підходу іспит оцінює рівень засвоєння студентом компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами. Кожен екзаменаційний білет складається із практичних завдань, які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дають змогу діагностувати рівень теоретичної підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Екзаменаційний білет містить два стереотипні, два діагностичні та одне евристичне завдання, які оцінюють відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Студент, який із поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю, тобто не склав змістовий модуль, має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана факультету відповідно до встановленого терміну.

Студент **не може бути допущений** до складання іспиту, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного та модульного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі не досягла 35 балів. Після екзаменаційної сесії декан факультету видає розпорядження про ліквідацію академічної заборгованості. У встановлений термін студент добирає залікові бали.

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімально можлива кількість балів, набраних на іспиті, – 25.

Результат семестрового іспиту оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної *"Відомості обліку успішності"*.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час іспиту, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: *"60 і більше балів – зараховано"*, *"59 і менше балів – не зараховано"* та заноситься у залікову *"Відомість обліку успішності"* навчальної дисципліни. У випадку отримання менше 60 балів студент обов'язково здає залік після закінчення екзаменаційної сесії у встановлений деканом факультету термін, але не пізніше двох тижнів після початку семестру. У випадку повторного отримання менше 60 балів декан факультету призначає комісію у складі трьох викладачів, яку очолює завідувач кафедри, та визначає термін перескладання заліку, після чого ухвалюють рішення відповідно до чинного законодавства: *"зараховано"* – студент продовжує навчання за графіком навчального процесу, а якщо *"не зараховано"*, тоді декан факультету пропонує студентові повторне вивчення навчальної дисципліни впродовж наступного навчального періоду самостійно.

Типова структура екзаменаційних білетів з навчальної дисципліни "Практична стилістика та копірайтинг"

Завдання 1 (діагностичне). Окресліть поняття *стильова норма*, *стилістична норма*. Схарактеризуйте критерії досконалого стилю.

Завдання 2 (діагностичне). Відредагуйте речення та запишіть правильні варіанти.

1. Комісія наштовхнулася на фактори порушення закону.
2. Туристична фірма організовує щоденні туристичні поїздки у Полтаву на суботу та неділю.
3. Ми повинні опанувати знаннями, щоб примінити їх на практиці.
4. Запобігати помилок потрібно при написанні реклам.
5. Підпискою на газети й журнали активно займаються не тільки працівники зв'язку, широко залучається до цієї справи і громадськість.
6. Почтальйон приніс лист не по адресу.
7. Ми познайомилися зі списком книг, на які посилається автор.
8. Місцева газета провела опитування про відношення юнаків до проблем альтернативної служби.
9. Скінчивши університет, мене призначили на посаду завідуючого відділом міської молодіжної газети.
10. При проведенні міроприємств необхідно додержуватись регламенту.

Завдання 3 (стереотипне). Укладіть рекламний текст для факультету економіки і права ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Завдання 4 (стереотипне). Зробіть стилістичний аналіз тексту.

Здійснюючи свою професійну діяльність, журналіст виступає під час інтерв'ю в ролі психолога, він мусить бути гарним комунікатором і вміти "розговорити" співбесідника. Збираючи інформацію, він повинен виявити неабиякі акторські здібності, зуміти, де це потрібно, залишитися непоміченим, спрацювати у ролі стороннього спостерігача, а в іншому місці зіграти важливу персону, домогтися довіри, схилити співрозмовника на свій бік і обов'язково сподобатися йому.

Спілкуючись щодня з численними співрозмовниками й читацькою аудиторією, журналіст здійснює функції педагога, щонайменше в двох аспектах: по-перше, відкриваючи людям шлях до нових знань, і по-друге, навчаючи їх жити. Він вислуховує й дає корисні поради. У нашому суспільстві журналіст – це не просто професія, а певне звання, її

представники наділені великим суспільним авторитетом, до них звертається пересічний громадянин у скрутні моменти свого життя, шукаючи поради й підтримки.

Робота журналісти пов'язана з безперервним створенням текстів. Це завершальний етап його діяльності. У такому разі журналіст виступає в ролі письменника. Але від представника цієї вільної професії він відрізняється тим, що пише завжди, практично щодня, і за будь-яких умов і обставин. Для щоденної газети практично кожен її кореспондент повинен подати 200 – 250 рядків тексту в номер. Такий щільний режим і створює головні особливості праці журналіста, у якій на саме написання твору відводиться не так уже й багато часу, а натомість його лівову частку займає пошук теми, знаходження джерел інформації для її висвітлення, ознайомлення з документами й джерелами та ін.

Завдання 5 (евристичне). Напишіть есе на одну із запропонованих тем:

1. Робота копірайтера – це творчість чи компіляція?
2. Яким ви уявляєте собі сучасне видання (газета, журнал)?
3. Сучасна реклама й культура мовлення.

Проведення підсумкового письмового іспиту.

Студент допускається до іспиту за умови, якщо він накопичив мінімум 35 балів упродовж вивчення навчальної дисципліни.

Іспит відбувається у письмовій формі за екзаменаційними білетами.

Екзаменаційні завдання оцінюють у межах 40 балів:

діагностичні завдання (1, 2) – по 4 бали кожне;

стереотипні (3, 4) – по 8 балів;

евристичне (5) – 16 балів.

Для зарахування іспиту студент повинен набрати мінімально 25 балів, навчальної дисципліни – 60 балів.

Кожний рівень завдань оцінюється окремо, а підсумкова оцінка складається на підставі додавання суми балів за кожне питання. Оцінювання кожного питання викладач здійснює залежно від складності завдання.

Бездоганна відповідь на два завдання першого рівня в підсумку становить 8 балів.

Бездоганна відповідь на два завдання другого рівня – 16 балів.

Бездоганна відповідь на завдання третього рівня – 16 балів.

Під час перевірки робіт використовується система оцінювання, наведена в табл. 11.1.

Таблиця 11.1

Система оцінювання робіт

Вимоги до виконання завдань	Оцінка першого рівня	Оцінка другого рівня	Оцінка третього рівня
1	2	3	4
Студент бездоганно виконав завдання. Досконало володіє термінологією, навичками укладання документів, перекладу наукових текстів. Творча робота відзначається яскравістю, глибиною і повнотою висвітлення теми, бездоганністю мовленнєвого оформлення, має естетичну вартість. У роботі немає орфографічних, пунктуаційних та мовних помилок (0 /0 /0).	4	8	16
Студент подав повну, правильну й ґрунтовну відповідь на всі питання білета. Досконало володіє термінологією, навичками укладання документів, перекладу наукових текстів, виявляє високий рівень знань з української орфографії та пунктуації. У роботі відсутні орфографічні помилки, є одна пунктуаційна та одна мовна помилки (0 /1 /1).	3,75	7,5	15
Студент правильно виконав завдання білета. Досконало володіє термінологією, навичками укладання документів, перекладу наукових текстів, має багатий лексичний запас, уміє розкривати думку аргументовано й повно, виявляє високий рівень знань з української орфографії, пунктуації. У роботі є одна орфографічна, одна пунктуаційна та одна мовна помилки (1 /1 /1).	3,5	7	14
Студент неповністю виконав одне із завдань, виявляє знання української орфографії, пунктуації, наукової термінології, має достатній лексичний запас, уміє складати висловлення на задану тему. Допускає при цьому незначні неточності у розкритті теми творчої роботи, у складанні й оформленні документів. У роботі є одна орфографічна, дві пунктуаційні та дві мовні помилки (1 /2 /2).	3,25	6,5	13

Продовження табл. 11.1

1	2	3	4
Студент подав неповні відповіді на питання, виявляє знання української орфографії, пунктуації, наукової термінології, уміє скласти висловлювання на задану тему, але допускає при цьому деякі фактичні неточності. У роботі допущено дві орфографічні, дві пунктуаційні та три мовні помилки (2 /2 /3)	3	6	12
Студент неповністю виконав завдання, його відповідь у цілому правильна. Уміє скласти висловлювання на задану тему, зміст в основному достовірний, але трапляються порушення послідовності викладу думок. Допущені неточності в укладанні документів, у перекладі. У роботі наявні дві орфографічні, три пунктуаційні та чотири мовні помилки (2 /3 /4)	2,75	5,5	10
Студент подав слабку відповідь на одне з питань та неповністю виконав переклад. У творчому завданні допущено значну кількість помилок і недоліків, що стосується змісту мовленнєвої форми, логіки викладу. У роботі допущено три орфографічні, чотири пунктуаційні, та п'ять мовних помилок (3 /4 /5)	2,5	5	8
Студент подав слабкі відповіді на питання білета. Твір репродуктивного характеру значно менший від норми, унаслідок чого тема розкрита неповно, поверхово. У роботі допущено п'ять орфографічних, шість пунктуаційних та шість мовних помилок (5 /6 /6)	2,25	4	6
Студент подав неповні відповіді, які потребують істотних уточнень. Творча робота за обсягом становить половину мінімальної норми, відзначається неповнотою, поверховістю і містить багато різнотипних помилок. У завданні допущено сім орфографічних, вісім пунктуаційних та вісім мовних помилок (7 /8 /8)	2	3	4

Закінчення табл. 11.1

1	2	3	4
Студент подав слабкі відповіді на питання. Творча робота не перевищує третини зазначеної мінімальної норми. Допущено дев'ять орфографічних, десять пунктуаційних та десять мовних помилок. (9 /10 /10)	1,5	2	2
Студент подав неправильні відповіді на питання, що свідчить про незнання програмового матеріалу, а також норм української орфографії, лексикології та граматики. У роботі допущено десять орфографічних, одинадцять пунктуаційних та одинадцять мовних помилок (10 /11 /11)	1	1	1
Студент отримує за повної відсутності відповідей на питання екзаменаційного білета, або якщо робота складається з одного-двох примітивних речень	–	–	–

Отримані бали конвертуються в оцінки за шкалою ECTS та за 4 бальною шкалою (табл. 11.2).

Таблиця 11.2

Шкала оцінювання

4 – бали	ECTS	40 – балів
Відмінно	A	40 – 35 балів
Добре	BC	34 – 20 балів
Задовільно	DE	19 – 10 балів
Незадовільно з можливістю повторного складання	FX	9 – 4 бали
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F	3 – 0 балів

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей студентів денної форми навчання наведена в табл. 12.1.

Таблиця 12.1

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей

Компетентності	Навчальний тиждень	Години	Форми навчання	Рівень сформованості компетентностей				
				Форми контролю	Бали			
1	2	3	4	5	6			
Змістовий модуль 1. Огляд стилів. лексичні засоби стилістики					Σ			
Лінгвістична	Система внутрішньо засвоєних знань (правил) функціонування української мови	2	Ауд.	4	Лекція	ТЕМА 1. Стилїстика як лінгвістична дисциплїна. Сучасна українська лїтературна мова як основа стилїстики. Стилїстична норма в мовї й у мовленнї ТЕМА 2. Стилї сучасної української лїтературної мови. Публїцистичний стилї	Активна робота на лекцїї	0,5
			Ауд.	4	Практичне заняття	ТЕМА 1. Поняття лїтературної норми, її ознаки. Типи мовних норм. Історичний характер мовної норми, причини змін мовної норми. Стилї і стилїова норма. Стилїстичнї помилки ТЕМА 2. Характеристика функціональних стилїв сучасної української лїтературної мови. Стилї засобїв масової інформациї. Розмовно-побутовий, науковий, офїційно-дїловий і конфесїйний стилї української мови	Активна участь у виконаннї практичних завдань. Стартова контрольна робота	4,5 4
			СРС	10	Підготовка до заняття	Пошук, добїр та огляд лїтературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань	Перевїрка домашнїх завдань на практичних заняттях	
Інформацїйна	Умїння самостїйно шукати, аналізувати та вїдбирати необхідну інформацїю, зберїгати та передавати її	3	Ауд.	2	Лекцїя	ТЕМА 3. Лексична стилїстика та її одиницї	Активна робота на лекцїї	0,25
			Ауд.	2	Практичне заняття	ТЕМА 3. Стилїстичнї можливостї загальнонавчаної лексики. Стилїстично обмежена лексика. Стилїстичне вживання іншомовної лексики. Стилїстичне значення омонїмїв, антонїмїв, синонїмїв, паронїмїв, неологїзмїв і застарїлих слїв	Активна участь у виконаннї практичних завдань	2,25
			СРС	4	Підготовка до заняття	Пошук, добїр та огляд лїтературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань	Перевїрка домашнїх завдань на практичних заняттях. Підготовка до самостїйної роботи	
Комунїкативна	Знання мови, способїв взаємодїї з людьми, умїння презентувати себе, вести дискусїю	4	Ауд.	2	Лекцїя	ТЕМА 4. Стилїстичне використання фразеологїзмїв у мовї реклами	Активна робота на лекцїї	0,25
			Ауд.	2	Практичне заняття	ТЕМА 4. Фразеологїчнї засоби стилїстики. Крилатї вислови, афоризми, лїтературнї цитати	Активна участь у виконаннї практичних завдань.	2,25
			СРС	4	Підготовка до заняття	Пошук, добїр та огляд лїтературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань	Перевїрка домашнїх завдань на практичних заняттях	

Продовження табл. 12.1

1		2	3		4	5		6	7
Лінгвістична	Система внутрішньо засвоєних знань (правил) функціонування української мови	5	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 5. Лексикографія української мови. Культура мови і стилістика	Активна робота на лекції	0,25	
			Ауд.	2	Практичне заняття	ТЕМА 5. Загальна характеристика словників. Поняття культури мови. Основні риси культури мови особистості (точність, виразність, логічність, правильність), способи й засоби досягнення	Активна участь у виконанні практичних завдань Перевірка самостійної роботи студента (тестові завдання, робота в групах)	2,25 4	
			СРС	6	Підготовка до занять	Узагальнення та систематизація вивченого матеріалу	Узагальнення та систематизація вивченого матеріалу.		
Змістовий модуль 2. Морфологічні та синтаксичні засоби стилістики									Σ
Лінгвістична	Система внутрішньо засвоєних знань (правил) функціонування української мови	6	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 6. Стилістична характеристика морфологічних засобів мови. Стилістичне використання засобів словотвору	Активна робота на лекції	0,25	
			Ауд.	2	Практичне заняття	ТЕМА 6. Стилістика іменних частин мови, прислівника та дієслова. Стилістика службових частин мови	Активна участь у виконанні практичних завдань	2,25	
			СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, добір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань на практичних заняттях		
Інформаційна	Уміння самостійно шукати, аналізувати та відбирати необхідну інформацію, зберігати та передавати її	7	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 7. Стилістичні можливості самостійних і службових частин мови	Активна робота на лекції	0,25	
			Ауд.	2	Практичне заняття	ТЕМА 7. Стилістика іменних частин мови, прислівника та дієслова. Стилістика службових частин мови	Активна участь у виконанні практичних завдань	2,25	
			СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, добір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань на практичних заняттях.		
Лінгвістична	Система внутрішньо засвоєних знань (правил) функціонування української мови	8	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 8. Просте речення в стилістичному плані. Стилістичні можливості синтаксису. Стилістичні властивості порядку слів у реченні	Активна робота на лекції	0,25	
			Ауд.	2	Практичне заняття	ТЕМА 8. Стилістичне використання синтаксичних засобів мови	Активна участь у виконанні практичних завдань	2,25	
			СРС	8	Підготовка до занять	Пошук, добір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань на практичних заняттях		
Комунікативна	Знання мови, способів взаємодії з людьми, уміння презентувати себе, вести дискусію	9	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 9. Стилістичні можливості складного речення (нехудожні тексти). Стилістичні функції абзацу й тексту	Активна робота на лекції	0,25	
			Ауд.	2	Практичне заняття	ТЕМА 9. Стилістичне використання складних речень. Складні речення в мові ЗМІ. Стилістика іменних частин мови, прислівника та дієслова. Стилістика службових частин мови	Активна участь у виконанні практичних завдань.	2,25	
			СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, добір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань. Узагальнення та систематизація вивченого матеріалу	Перевірка домашніх завдань на практичних заняттях.		

Продовження табл. 12.1

1		2	3		4	5		6	7
Комунікативна	Знання мови, способів взаємодії з людьми, уміння презентувати себе, вести дискусію	10	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 10. Стилiстичнi аспекти звертань. Вставнi, вставленi конструкцiї та однорiднi члени речення зi стилiстичного погляду	Активна робота на лекцiї	0,25	
			Ауд.	2	Практичне заняття	ТЕМА 10. Стилiстика речень зi звертанням i стилiстика звертань-речень. Стилiстика речень з однорiдними членами та стилiстика речень з вiдокремленими членами	Активна участь у виконаннi практичних завдань Поточна контрольна робота	2,25 4	
			СРС	4	Пiдготовка до занять	Пошук, добiр та огляд лiтературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань. Узагальнення та систематизацiя вивченого матерiалу	Перевiрка домашнiх завдань на практичних заняттях. Узагальнення та систематизацiя вивченого матерiалу		
Змiстовий модуль 3. Мовнi особливостi копрайтингу у сферi медiакомунiкацiї									Σ
Лiнгвiстична	Система внутрiшньо засвоєних знань (правил) функцiонування української мови	11	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 11. Мова сучасної реклами. Проблематика наявності або відсутності рекламного стилю	Активна робота на лекцiї	0,25	
			Ауд.	2	Практичне заняття	ТЕМА 11. Загальна характеристика мови реклами та її особливостi (фонетичнi, лексичнi, морфологiчнi, словотвiрнi, синтаксичнi, графiчнi, композицiйно-графiчнi)	Активна участь у виконаннi практичних завдань	2,25	
			СРС	4	Пiдготовка до занять	Пошук, добiр та огляд лiтературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань. Узагальнення та систематизацiя вивченого матерiалу	Перевiрка домашнiх завдань на практичних заняттях		
Інформаційна	Умiння самостiйно шукати, аналізувати та вiдбирати необхідну інформацiю, зберiгати та передавати її	12	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 12. Мовнi прийоми реклами: називнi теми, парцеляцiя, елiпсис, дiалог, iнтертекстуальнiсть, мовна гра. Порушення мовних норм у рекламi	Активна робота на лекцiї	0,25	
			Ауд.	2	Практичне заняття	ТЕМА 12. Тропи та прийоми стилiстичного синтаксису в рекламi	Активна участь у виконаннi практичних завдань	2,25	
			СРС	6	Пiдготовка до занять	Пошук, добiр та огляд лiтературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань. Узагальнення та систематизацiя вивченого матерiалу	Перевiрка домашнiх завдань на практичних заняттях		
Проектно-творча	Знання сутностi неймiнгу, володiння інформацiєю щодо можливостей розробки неймiнгу.	13	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 13. Неймiнг. Лiнгвiстичнi методи та прийоми створення ефективного нейму	Активна робота на лекцiї	0,25	
			Ауд.	2	Практичне заняття	ТЕМА 13. Характеристика неймiнгу та основнi вимоги до їх створення. Види та класифiкацiя неймiв. Особливостi створення ефективного нейму	Активна участь у виконаннi практичних завдань. Перевiрка самостiйної роботи студента (тестовi завдання, робота в групах)	2,25 4	
			СРС	4	Пiдготовка до занять	Пошук, добiр та огляд лiтературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань. Узагальнення та систематизацiя вивченого матерiалу	Перевiрка домашнiх завдань на практичних заняттях.		

Закінчення табл. 12.1

1		2	3	4	5	6	7	
Інформаційна	Уміння самостійно шукати, аналізувати та відбирати необхідну інформацію, зберігати та передавати її	14	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 14. Копірайтинг в медіакомунікаціях	Активна робота на лекції	0,25
			Ауд.	2	Практичне заняття	ТЕМА 14. Копірайтинг в різних видах друкованих видань та в інтернет-рекламі.	Активна участь у виконанні практичних завдань	2,25
			СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, добір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань. Узагальнення та систематизація вивченого матеріалу	Перевірка домашніх завдань на практичних заняттях.	
Інформаційна	Уміння самостійно шукати, аналізувати та відбирати необхідну інформацію, зберігати та передавати її	15	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 15. Копірайтинг візуальної реклами	Активна робота на лекції	0,25
			Ауд.	2	Практичне заняття	ТЕМА 15. Мовні особливості текстів телевізійної реклами. Реклама на бордах та інших візуальних носіях. Лозунг. Слоган. Девіз. Вивіски	Активна участь у виконанні практичних завдань	2,25
			СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, добір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань. Узагальнення та систематизація вивченого матеріалу	Перевірка домашніх завдань на практичних заняттях	
Лінгвістична	Система внутрішньо засвоєних знань (правил) функціонування української мови	16	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 16. Жанрове розмаїття копірайтингу. Види текстів Текст реклами та його будова	Активна робота на лекції	0,25
			Ауд.	2	Практичне заняття	ТЕМА 16. Технологія написання прес-релізу. Прескіт. Структура та вимоги до написання. Іміджева стаття: структура, характеристика та основні вимоги до написання. Текст реклами та його будова	Активна участь у виконанні практичних завдань	2,25
			СРС	10	Підготовка до занять	Пошук, добір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань. Узагальнення та систематизація вивченого матеріалу	Перевірка домашніх завдань на практичних заняттях. Узагальнення та систематизація вивченого матеріалу	
Участь у конференціях, олімпіадах, конкурсах							4	
СЕСІЯ			2	Передекзам. консульт.	Аналіз практичних завдань, що входять до підсумкового контролю	Підсумковий контроль	40	
			2	Іспит	Виконання завдань екзаменаційного білета			
				Поточні консульт.	Повторення матеріалів змістовних модулів			
Усього годин			150	Загальна максимальна кількість балів з дисципліни			100	
							з них	
							поточний контроль:	60,00
							підсумковий контроль:	40,00

Розподіл балів за формами та методами навчання, а також максимальний бал на тиждень наведено в табл. 12.2 і 12.3.

Таблиця 12.2

Розподіл балів за формами та методами навчання

Теми змістового модуля		Лекція (присутність)	Практичні заняття (присутність)	Завдання за темами	Тестові завдання, робота в групах	Поточні КР	Участь у конференціях, олімпіадах, конкурсах	Σ
1		2	3	4	5	6	7	8
ЗМ 1	ТЕМА 1. Стилїстика як лїнгвїстична дисциплїна. Сучасна українська лїтературна мова як основа стилїстики. Стилїстична норма в мовї й у мовленнї	0,25						0,25
	ТЕМА 1. Поняття лїтературної норми, її ознаки. Типи мовних норм. Історичний характер мовної норми, причини змін мовної норми. Стилї і стилїова норма. Стилїстичнї помилки		0,25	2			4	6,25
	ТЕМА 2. Стилї сучасної української лїтературної мови.	0,25						0,25
	ТЕМА 2. Характеристика функціональних стилїв сучасної української лїтературної мови. Стилї засобїв масової інформації. Розмовно-побутовий, науковий, офіційно-дїловий і конфесійний стилї української мови		0,25	2				2,25
	ТЕМА 3. Лексична стилїстика та її одиницї.	0,25						0,25
	ТЕМА 3. Стилїстичнї можливостї загальноповживаної лексики. Стилїстично обмежена лексика. Стилїстичне вживання їншомовної лексики. Стилїстичне значення полїсемїї. Стилїстичне вживання омонїмїв, антонїмїв, синонїмїв, паронїмїв, неологїзмїв і застарїлих слїв		0,25	2				2,25
	ТЕМА 4. Стилїстичне використання фразеологїзмїв у мовї реклами	0,25						0,25

Продовження табл. 12.2

	1	2	3	4	5	6	7	8
	ТЕМА 4. Фразеологічні засоби стилістики. Крилаті вислови, афоризми, літературні цитати		0,25	2				2,25
	ТЕМА 5. Лексикографія української мови. Культура мови і стилістика	0,25						0,25
	ТЕМА 5. Загальна характеристика словників. Поняття культури мови. Основні риси культури мови особистості (точність, виразність, логічність, правильність), способи й засоби досягнення		0,25	2	4			6,25
ЗМ 2	ТЕМА 6. Стилiстична характеристика морфологічних засобів мови. Стилiстичне використання засобів словотвору	0,25						0,25
	ТЕМА 6. Стилiстика iменних частин мови, прислiвника та дiєслова. Стилiстика службових частин мови		0,25	2				2,25
	ТЕМА 7. Стилiстичні можливості самостійних і службових частин мови	0,25						0,25
	ТЕМА 7. Стилiстика iменних частин мови, прислiвника та дiєслова. Стилiстика службових частин мови		0,25	2				2,25
	ТЕМА 8. Просте речення в стилістичному плані. Стилiстичні можливості синтаксису. Стилiстичні властивості порядку слів у реченні	0,25						0,25
	ТЕМА 8. Стилiстичне використання синтаксичних засобів мови		0,25	2				2,25
	ТЕМА 9. Стилiстичні можливості складного речення (нехудожні тексти). Стилiстичні функції абзацу й тексту	0,25						0,25
	ТЕМА 9. Стилiстичне використання складних речень. Складні речення в мові ЗМІ. Стилiстика iменних частин мови, прислiвника та дiєслова. Стилiстика службових частин мови		0,25	2				2,25

Продовження табл. 12.2

	1	2	3	4	5	6	7	8
	ТЕМА 10. Стилiстичнi аспекти звертань. Вставнi, вставленi конструкцiї та однорiднi члени речення зi стилiстичного погляду	0,25						0,25
	ТЕМА 10. Стилiстика речень зi звертанням i стилiстика звертань-речень. Стилiстика речень з однорiдними членами та стилiстика речень з вiдокремленими членами		0,25	2		4		6,25
ЗМ 3	ТЕМА 11. Мова сучасної реклами. Проблематика наявності або відсутності рекламного стилю	0,25						0,25
	ТЕМА 11. Загальна характеристика мови реклами та її особливості (фонетичні, лексичні, морфологічні, словотвірні. Синтаксичні, графічні, композиційно-графічні)		0,25	2				2,25
	ТЕМА 12. Мовні прийоми реклами: називні теми, парцеляція, еліпсис, діалог, інтертекстуальність, мовна гра. Порушення мовних норм у рекламі	0,25						0,25
	ТЕМА 12. Тропи та прийоми стилістичного синтаксису в рекламі		0,25	2				2,25
	ТЕМА 13. Неймінг. Лінгвістичні методи та прийоми створення ефективного нейму	0,25						0,25
	ТЕМА 13. Характеристики неймінгу та основні вимоги до їх створення. Види та класифікація неймів. Особливості створення ефективного нейму		0,25	2	4			6,25
	ТЕМА 14. Копірайтинг в медіа комунікаціях	0,25						0,25
	ТЕМА 14. Копірайтинг в різних видах друкованих видань та в інтернет-рекламі		0,25	2				2,25
	ТЕМА 15. Копірайтинг візуальної реклами	0,25						0,25

1	2	3	4	5	6	7	8
ТЕМА 15. Мовні особливості текстів телевізійної реклами. Реклама на бордах та інших візуальних носіях. Лозунг. Слоган. Девіз. Вивіски		0,25	2				2,25
ТЕМА 16. Жанрове розмаїття копірайтингу. Види текстів Текст реклами та його будова.	0,25						0,25
ТЕМА 16. Технологія написання прес-релізу. Прескіт. Структура та вимоги до написання. Іміджева стаття: структура, характеристика та основні вимоги до написання. Текст реклами та його будова.		0,25	2			4	6,25
Σ	4	4	32	8	8	4	60

Таблиця 12.3

Максимальний бал на тиждень

Теми змістового модуля		Лекції (присутність)	Практичні заняття (присутність)	Завдання за темами	Тестові завдання, робота в групах	Поточні КР	Участь у конференціях, олімпіадах, конкурсах	Усього
1		2	3	4	5	6	7	8
ЗМ 1	Тема 1	2 тиждень	0,25	0,25	2		4	6,5
	Тема 2	2 тиждень	0,25	0,25	2			2,5
	Тема 3	3 тиждень	0,25	0,25	2			2,5
	Тема 4	4 тиждень	0,25	0,25	2			2,5
	Тема 5	5 тиждень	0,25	0,25	2	4		6,5
ЗМ 2	Тема 6	6 тиждень	0,25	0,25	2			2,5
	Тема 7	7 тиждень	0,25	0,25	2			2,5
	Тема 8	8 тиждень	0,25	0,25	2			2,5

Закінчення табл. 12.3

1		2	3	4	5	6	7	8	
ЗМ 3	Тема 9	9 тиждень	0,25	0,25	2			2,5	
	Тема 10	10 тиждень	0,25	0,25	2		4	6,5	
	Тема 11	11 тиждень	0,25	0,25	2			2,5	
	Тема 12	12 тиждень	0,25	0,25	2			2,5	
	Тема 13	13 тиждень	0,25	0,25	2	4		6,5	
	Тема 14	14 тиждень	0,25	0,25	2			2,5	
	Тема 15	15 тиждень	0,25	0,25	2			2,5	
	Тема 16	16 тиждень	0,25	0,25	2		4	6,5	
Усього			4	4	32	8	8	4	60

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 12.4).

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації.

Таблиця 12.4

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

13. Рекомендована література

13.1. Основна література

1. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови / Н. Д. Бабич. – Львів : Світ, 2003. – 432 с.
2. Валладарес Дж. А. Ремесло копирайтинга / Дж. А. Валладарес ; пер. с англ. ; под ред. С. Жильцова. – Санкт-Петербург : Питер, 2005. – 272 с.
3. Геттинс Д. Секреты создания рекламных материалов, или Неписанные правила копирайтинга / Доминик Геттинс ; пер. с англ. А. А. Строкопа. – Москва : АСТ, Астрель, 2007. – 186 с.
4. Капелюшний А. О. Редагування в засобах масової інформації : навчальний посібник / А. О. Капелюшний. – Львів, 2005. – 304 с.
5. Капелюшний А. О. Стилiстика й редагування: Практичний словник-довiдник журналіста / А. О. Капелюшний. – Львів : ПАІС, 2002. – 576 с.
6. Коваль А. П. Практична стилістика сучасної української мови / А. П. Коваль. – Київ : Вища школа, 1987. – 352 с.
7. Культура української мови : довідник / за ред. В. М. Русанівського. – Київ : Либідь, 1990. – 304 с.
8. Михайлин І. Л. Журналістика : словник-довідник / автор-укладач І. Л. Михайлин. – Київ : Академвидав, 2013. – 320 с.
9. Пономарів О. Д. Стилiстика сучасної української мови / О. Д. Пономарів . – Київ : Либідь, 1992. – 248 с.
10. Чак Є. Д. Складні випадки вживання слів : Довiдкове видання / Є. Д. Чак. – 2-ге вид., перероб. – Київ : Рад школа, 1984. – 185 с.
11. Черемська О. С. Українська мова науки, аналітичної сфери та управління : навчальний посiбник для студентiв спецiальностi 8.03050501 "Управління персоналом та економіка праці" / О. С. Черемська, В. Г. Сухенко. – Харків : ХНЕУ, 2014. – 240 с.
12. Черемська О. С. Українська мова (за професійним спрямуванням) : навчальний посiбник / Мультимедійне iнтерактивне електрон. вид. комбiнованого використ. / О. С. Черемська, Г. Г. Гайдамака, В. Г. Сухенко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця. – Назва з тит. екрана. – ISBN 978-966-676-593-5.

13.2. Додаткова література

13. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо / Б. Антоненко-Давидович. – Київ : Либідь, 1991. – 254 с.
14. Бердышев С. Рекламный текст. Методика составления и оформления / С. Бердышев. – Москва : Дашков и КО, 2008. – 252 с.
15. Блинкина-Мельник М. Рекламный текст. Задачник для копирайтеров / М. Блинкина-Мельник. – Москва : ОГИ, 2003. – 200 с.
16. Брукс П. Копирайтинг: как написать рекламу, которая будет продаваться / П. Брукс. – Москва : Бератор Пабблишинг, 2005. – 128 с.
17. Валладарес Дж. А. Ремесло копирайтинга / Дж. А. Валладарес ; пер. с англ. ; под ред. С. Жильцова. – Санкт-Петербург : Питер, 2005. – 272 с.
18. Вихованець І. Р. Розмовляймо українською : мовознавчі етюди / І. Р. Вихованець ; післямова А. Загнітка. – Київ : Унів. вид-во Пульсари, 2012. – 160 с.
19. Ващенко В. С. Стилістичні явища в українській мові / В. С. Ващенко. – Харків : Вид-во Харк. ун-ту. – 228 с.
20. Волкотруб Г. Й. Стилістика ділової мови : навч. посіб. / Г. Й. Волкотруб. – Київ : МАУП, 2002. – 208 с.
21. Гладіна Г. І. Питання мовленнєвої культури та стилістики / Г. І. Гладіна, В. К. Сеніна. – Київ : Либідь, 1997. – 174 с.
22. Григораш, Д. С. Журналістика у термінах і виразах [Текст] : справочное издание / Д. С. Григораш. – Львів : Вища школа, 1974. – 295 с.
23. Гриценко Т. Б. Реклама / Т. Б. Гриценко // Українська мова та культура мовлення : навч. посіб. – Київ : ЦНЛ, 2003. – С. 474–484.
24. Дзюбишина-Мельник Н. Я. Читай і знай! Довідник-практикум з граматики та стилістики сучасної української мови : навч. Посіб. для студ. вузів / Н. Я. Дзюбишина-Мельник, О. Я. Лаврінець [та ін.]. – 2-ге вид. – Київ : Києво-Могилянська акад., 2008. – 198 с.
25. Довідник з культури мови. – Київ : Рідна мова, 2005. – 174 с.
26. Дорошенко С. І. Граматична стилістика української мови : посіб. / С. І. Дорошенко. – Київ : Рад. шк, 1985. – 200 с.
27. Дудик П. С. Стилістика української мови : навч. посіб. / П. С. Дудик. – Київ : Академія, 2005. – 268 с.
28. Зв'язки з громадськістю: Як їх встановлювати і підтримувати? : навч.-метод. посіб. для працівників органів місцевого самоврядування

і громадських організацій / О. Сидоренко (авт. упоряд.). – Київ: Центр інновацій та розвитку, 1998. – 99 с.

29. Жовтобрюх М. А. Мова української періодичної преси / М. А. Жовтобрюх. – Київ : Наук. думка, 1970. – 303 с.

30. Иванова К. Копирайтинг: секреты составления рекламных и PR-текстов / К. Иванова. – 2-е изд.- Санкт-Петербург : Питер, 2007. – 160 с.

31. Калашник В. Українсько-російські синтаксичні паралелі / В. Калашник, Ж. Колоїд. – Харьков : Основа, 2003. – 122 с.

32. Капелюшний А. О. Практична стилістика української мови / А. О. Капелюшний. – Львів, 2007. – 400 с.

33. Капелюшний А. О. Стилiстика. Редагування журналістських текстiв: практичні заняття (Навчальний посiбник з курсiв: Практична стилістика української мови, Стилiстика тексту; Редагування в засобах масової інформації) / А. О. Капелюшний. – Львів : ПАІС, 2003. – 544 с.

34. Караванський С. Пошук українського слова, або боротьба за національне "Я" / С. Караванський. – К. : Академія, 2001. – 233 с.

35. Караванський С. Секрети української мови / С. Караванський. – Київ : УКСП "Кобза", 1994. – 152 с.

36. Кено Р. Вправи зі стилю / Р. Кено ; [з французької переклали Ярослав Коваль і Юрій Лисенко Переклад віршів Юрка Позаяка]. – Львів: Видавнича агенція "Піраміда", 2006.

37. Коць Т. А. Літературна норма у функціонально-стильовій і структурній парадигмі : монографія / Т. А. Коць ; НАН України, Ін-т укр. мови. – Київ : Логос, 2010. – 303 с.

38. Культура мови на щодень / за ред. С. Я. Єрмоленко. – Київ : Довіра, 2002. – 170 с.

39. Літературна норма і мовна практика / [С. Я. Єрмоленко, С. П. Бирик, Т. А. Коць]. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2013. – 320 с.

40. Мацько Л. І. Стилiстика української мови / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько ; за ред. Л. І. Мацько. – Київ : Вища школа, 2003. – 462 с.

41. Михайлин І. Л. Нарис історії журналістики Харківської губернії. 1812 – 1917 / І. Л. Михайлин. – Харків : Колорит, 2007. – 366 с.

42. Назайкин А. Рекламный текст в современных СМИ / А. Назайкин. – Москва : Эксмо, 2007. – 352 с.

43. Островський В. І. А українською кажуть так... / В. І. Островський, Г. Ф. Островська. – 2-ге вид., доп. й випр. – Тернопіль : Тернограф, 2013. – 456 с.
44. Пономарів О. Культура слова : Мовностилістичні поради : навч. посіб. / О. Пономарів. – Київ : Либідь, 1999. – 240 с.
45. Потебня О. Естетика і поетика слова / О. Потебня. – Київ : Наука, 1985. – 284 с.
46. Сердобинцева Е. Н. Структура и язык рекламных текстов: учеб. пособ. / Е. Н. Сердобинцева. – Москва : Флинта ; Наука, 2010. – 160 с.
47. Сучасна українська літературна мова. Стилїстика / за заг. ред. І. К. Білодіда. – Київ : Вид. "Наукова думка" 1973. – 588 с.
48. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні ; Інститут української мови. – 6-те вид., стереотип. – Київ : Наукова думка, 1997. – 240 с.
49. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / за ред. С. Єрмоленко. – Київ : Академія, 2001. – 258 с.
50. Чабаненко В. А. Стилїстика експресивних засобів української мови / В. А. Чабаненко. – ЗДУ, 2002. – 351 с.
51. Черемська О. С. Лексична та граматична інтерференція в сучасній українській літературній мові (на матеріалі преси Харківщини 50 – 80-х років ХХ столїття) : монографія / О. С. Черемська. – Харків : ВД "ІНЖЕК", 2006. – 184 с.
52. Черемська О. С. Основи творення наукового тексту : Конспект лекцій для студентів ІV курсу всіх спеціальностей усіх форм навчання / О. С. Черемська. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2006. – 56 с.
53. Черемська О. С. Культуромовний аспект рекламного тексту / О. С. Черемська. – Лінгвістичні дослідження: Збірник наукових праць / за заг. ред. проф. Л. А. Лисиченко. – Харків : ХДПУ, 2007. – Вип. 22. – С. 152 – 157.
54. Чередниченко І. Г. Нариси з загальної стилїстики сучасної української мови : посібник / І. Г. Чередниченко. – Київ : Рад. шк., 1962. – 495 с.
55. Яцимірська М. Г. Культура фахової мови журналіста : навч. посіб. / М. Г. Яцимірська. – Львів : ПАІС, 2004. – 332 с.

13.3. Словники

56. Бибик С. П. Словник іншомовних слів: Тлумачення, словотворення та слововживання: Близько 35 000 слів і словосполучень / С. П. Бибик, Г. М. Сjuta ; за ред. С. Я. Єрмоленко. – Харків : Фоліо, 2006. – 623 с.

57. Білоус М. Екологія українського слова. Практичний словник-довідник / М. Білоус, О. Сербенська. – Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2005. – 88 с.

58. Великий тлумачний словник сучасної української мови. – Київ : Ірпінськ ; Перун, 2003. – 1440 с.

59. Вирган І. О. Російсько-український словник сталих виразів / І. О. Вирган, М. М. Пилинська. – Харків : Прапор, 2000. – 864 с.

60. Головащук С. І. Російсько-український словник сталих словосполучень / С. І. Головащук. – Київ : Наукова думка, 2001. – 638 с.

61. Гринчишин Д. Словник-довідник з культури мови / Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О. Сербенська. – Львів : Фенікс, 1996. – 208 с.

62. Єрмоленко С. Я. Українська мова : короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / С. Я. Єрмоленко, С. П. Бибик, О. Г. Тодор ; за ред. С. Я. Єрмоленко. – Київ : Либідь, 2001. – 224 с.

63. Караванський С. Російсько-український словник складної лексики / С. Караванський. – Київ : Вид. центр "Академія", 1998. – 712 с.

64. Короткий словник з економіки та менеджменту : українсько-російсько-англо-німецький. – Київ : Спалах, 1996. – 312 с.

65. Кочерган М. Словник російсько-українських міжмовних омонімів / М. Кочерган. – Київ : Академія, 1997. – 400 с.

66. Новий українсько-російський російсько-український словник : 50 000. – Київ : Аконіт, 1998. – 723 с.

67. Новий тлумачний словник української мови : В 4 т. / укл. В. В. Яременко, О. М. Сліпущко. – Київ : Аконіт, 1999.

68. Орфографічний словник української мови / укл. С. І. Головащук, М. М. Пещак та ін. – Київ : Довіра, 1999. – 989 с.

69. Огієнко І. Український стилістичний словник : підруч. кн. для вивч. укр. літ. мови / І. Огієнко. – 2-ге вид. – Вінніпег (Канада), 1978 : Накладня т-ва "Волинь". – 496 с.

70. Російсько-український словник наукової термінології : Суспільні науки. – Київ : Наукова думка, 1994. – 594 с.

71. Сліпушко О. М. Тлумачний словник чужомовних слів в українській мові / О. М. Сліпушко. – Київ : Криниця, 1999. – 102 с.
72. Словник економічних термінів. Російсько-українсько-англійський. – Київ : Вид. дім "КМ Академія", 1997. – 264 с.
73. Словник іншомовних слів / Л. О. Пустовіт, О. І. Скопенко, Г. М. Сюта. – Київ : Вид. Довіра, УНВЦ "Рідна мова", 2000. – 1018 с.
74. Словник-довідник труднощів української мови / за ред. С. Єрмоленко. – Київ, 1992.
75. Словник синонімів української мови. У 2-х т. – Київ : Наукова думка, 2006.
76. Словник фразеологізмів української мови / В. М. Білоноженко, І. С. Гнатюк, В. В. Дятчук. – Ін-тут української мови, Укр. мовно-інформ. фонд НАН України. – Київ : Наук. думка, 2003. – 1097 с.
77. Українська мова. Енциклопедія. – Київ : Вид-во Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2000. – 750 с.

13.4. Інформаційні-ресурси

78. Академічний тлумачний словник української мови. – Режим доступу : <http://sum.in.ua/>.
79. Англо-українські словники. – Режим доступу : <http://www.r2u.org.ua/>.
80. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо? [Електронний ресурс] / Б. Антоненко-Давидович. – Режим доступу : <http://yak-my-hovorymo.wikidot.com/>.
81. Волощак М. Неправильно – правильно. Довідник з українського слововживання [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nepravylno-pravylno.wikidot.com/>.
82. Головащук С. І. Російсько-український словник сталих словосполучень [Електронний ресурс] / С. І. Головащук. – Режим доступу : <http://ros-ukr-idioms.wikidot.com/>.
83. Дзвона чи дзвону? або -А (-Я) чи -У (-Ю) в родовому відмінку. Словник-довідник. – Режим доступу : <http://rodovyi-vidminok.wikidot.com/>.
84. Електронна бібліотека Інституту журналістики. – Режим доступу : <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1080>.
85. Жайворонок В. В. Велика чи мала літера? Словник-довідник [Електронний ресурс] / В. В. Жайворонок. – Режим доступу : <http://velykychy-mala-litera.wikidot.com/>.

86. Капелюшний А. О. Практична стилістика української мови [Електронний ресурс] / А. О. Капелюшний. – Режим доступу : <http://www.gnu.org/copyleft/fdl.html>.

87. Корисні посилання – Філологічний простір Луганщини. – Режим доступу : <http://www.gnu.org/copyleft/fdl.html>.

88. Культура мови на щодень. – Режим доступу : <http://kultura-movy.wikidot.com/>.

89. Лінгвістичний портал MOVA.info. – Режим доступу : <http://www.mova.info/>.

90. Пономарів О. Культура слова: мовностилістичні поради [Електронний ресурс] / О. Пономарів. – Режим доступу : <http://ponomariv-kultura-slova.wikidot.com/>.

91. Портал "Кібермова". – Режим доступу : <http://www.gnu.org/copyleft/fdl.html>.

92. Проект "Нова Мова". – Режим доступу : <http://www.novamova.com.ua/>.

93. Ресурси на сайті Українського мовно-інформаційного фонду НАН України. – Режим доступу : <http://lcorp.ulif.org.ua/LSlist/>.

94. Словники он -лайн. – Режим доступу : <http://www.rozum.org.ua/>.

95. Український лінгвістичний портал. "Словники України" on-line. – Режим доступу : <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>.

96. Український мовно-інформаційний фонд НАНУ. – Режим доступу : <http://www.gnu.org/copyleft/fdl.html>.

97. Український правопис [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pravopys.net/>.

Додатки

Додаток А
Таблиця А.1

**Структура складників професійних компетентностей з навчальної дисципліни
"Практична стилістика та копірайтинг"
за Національною рамкою кваліфікацій України**

Складники компетентності, яка формується в рамках теми	Мінімальний досвід	Знання	Уміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Стилiстика як лiнгвiстична дисциплiна. Сучасна українська лiтературна мова як основа стилiстики. Стилiстична норма в мовi й у мовленнi					
Виокремлювати компоненти мовлення, аналізувати мовленнєву ситуацію, відбирати мовні засоби залежно від стилю мовлення, застосовувати мовні й позамовні засоби відповідно до змісту	Здатність володіти технологіями усного й письмового спілкування, спілкування через мережу Intertnet, вступати в продуктивну комунікацію з учасниками бесіди, переконувати та доводити, бути зрозумілим	Знання правильного вживання мовних одиниць в усному та писемному мовленні. Знання ознак ораторського та ділового стилю спілкування. Обізнаність щодо прийомів вербальної взаємодії із співрозмовниками	Добирати мовні конструкції з урахуванням умов професійного спілкування, систематизувати матеріал для забезпечення змістовності спілкування, конструювати й аналізувати власні висловлювання, корегувати помилки й недоліки у власному професійному мовленні	Створювати висловлювання відповідно до стилю, використовуючи слова-організатори, конкретизатори, оцінювати й редагувати власні діалогічні й монологічні висловлювання, спілкуватися з урахуванням ситуацій, мотивів, мети учасників комунікації	Готовність до постійного удосконалення компонентів мовленнєвої компетенції: лінгвістичного, соціолінгвістичного й прагматичного; демонстрація ефективних стратегій спілкування залежно від ситуації, технології говоріння і слухання, ділового мовлення; здатність проводити мовну самокорекцію в умовах білінгвізму

1	2	3	4	5	6
Тема 2. Стилї сучасної української літературної мови					
Опанувати стилістичну систему української мови, дотримуватися вимог культури усного й писемного мовлення	Дотримання мовних норм у спілкуванні; вибір стилістично виправданих мовних засобів	Знання принципів класифікації функціональних стилів та їхніх ознак	Практично застосовувати отримані знання з української мови, удосконалювати навички контролю й самоконтролю професійного мовлення	Здатність розуміти і продукувати словосполучення та речення з такою формою і значенням, які відповідають конкретному стилю мовлення	Сформованість умінь і навичок усвідомлено створювати усні й писемні висловлювання професійного змісту відповідно до стилю мовлення та ситуації спілкування
Тема 3. Лексична стилістика та її одиниці					
Виокремлювати компоненти мовлення, аналізувати мовленнєву ситуацію, відбирати мовні засоби залежно від мовленнєвої ситуації, застосовувати мовні й позамовні засоби відповідно до змісту	Здатність вступати в продуктивну комунікацію з учасниками бесіди, переконувати та доводити, бути зрозумілим	Знання лексичних норм української мови з огляду на сфери використання; навички роботи в групі, виконання різних соціальних ролей у колективі	Уміння розуміти та продукувати вивчені висловлювання, а також попереджати помилки, пов'язані з неправильним тлумаченням слів	Здобувати власний досвід професійного спілкування, активізувати й поповнювати фаховий словник професійною термінологією	Самостійно шукати, аналізувати та добирати необхідну інформацію, перетворювати, зберігати й передавати її
Тема 4. Стилїстичне використання фразеологізмів у мові реклами					
Доречно добирати фразеологізми відповідно до стилю мовлення; правильно відтворювати фразеологічні звороти в перекладах з однієї мови іншою	Правильно будувати синтаксичні конструкції під час складання професійних текстів	Знання фразеологічних засобів стилістики сучасної української мови	Практично застосовувати отримані знання з української мови, удосконалювати навички контролю й самоконтролю професійного мовлення	Ефективно формувати комунікаційну стратегію	Володіти літературною професійною мовою, користуватися фразеологічними словниками та словниками крилатих виразів, правильно використовувати трансформувати фразеологізми

1	2	3	4	5	6
Тема 5. Лексикографія української мови. Культура мови і стилістика					
Опанувати лексикографічні джерела сучасної української літературної мови, дотримуватися вимог культури усного й писемного мовлення	Правильно будувати синтаксичні конструкції під час складання професійних текстів	<i>Знати основні риси</i> культури мови особистості (точність, виразність, логічність, правильність) та способи й засоби досягнення	Уміння поєднувати окремі речення у зв'язне усне або письмове повідомлення, використовуючи для цього різноманітні синтаксичні та семантичні засоби	Добір доречних мовних засобів через зіставлення їх з наявними варіантами	Самоконтроль за дотриманням мовних норм у спілкуванні
Тема 6. Стилiстична характеристика морфологічних засобів мови. Стилiстичне використання засобів словотвору					
Виокремлювати компоненти мовлення, аналізувати мовленнєву ситуацію, відбирати мовні засоби залежно від мовленнєвої ситуації, застосовувати мовні й позамовні засоби відповідно до змісту	Здатність володіти технологіями усного й письмового спілкування	Знання основних особливостей морфологічних ресурсів мови та стилістичних засобів словотвору	Уміння відтворювати і створювати тексти залежно від комунікативної мети	Створювати висловлювання відповідно до задуму, оцінювати й редагувати власні діалогічні й монологічні висловлювання	Самостійно шукати, аналізувати та добирати необхідну інформацію, перетворювати, зберігати й передавати її
Тема 7. Стилiстичні можливості самостійних і службових частин мови					
Виокремлювати компоненти мовлення, аналізувати мовленнєву ситуацію, відбирати мовні засоби залежно від мовленнєвої ситуації, застосовувати мовні й позамовні засоби відповідно до змісту	У виробничих умовах, працюючи з джерелами фахової інформації, здійснювати аналіз і коригувати тексти відповідно до норм української літературної мови	Знання морфологічних засобів сучасної української літературної мови	Здатність належним способом формувати ілюктивний (мовний) акт (попросити щось, запросити, поінформувати когось тощо) відповідно до ситуації спілкування	Добір стилістично доречних мовних засобів через зіставлення їх з наявними варіантами	Вивчення українського мовного етикету як складника культури мови особистості

1	2	3	4	5	6
Тема 8. Просте речення в стилістичному плані. Стилiстичнi можливостi синтаксису. Стилiстичнi властивостi порядку слiв у реченнi					
Виокремлювати компоненти мовлення, аналізувати мовленнєву ситуацію, відбирати мовні засоби залежно від мовленнєвої ситуації, застосовувати мовні й позамовні засоби відповідно до змісту	Використовувати синтаксичні одиниці відповідно до функціональної норми та традиції мовлення	Розширення уявлень про стилістичні властивості порядку слів у реченні	Уміння керувати аудиторією, послуговуючись вербальними й невербальними прийомами презентації наукової та офіційно-ділової спрямованості	Вироблення потреби в нормативному вживанні мовних засобів; формування стилістичної компетенції	Створювати тексти публіцистичного стилю
Тема 9. Стилiстичнi можливостi складного речення (нехудожнi тексти). Стилiстичнi функцiї абзацу й тексту					
Використовувати стилістичні можливості складних речень у сфері професійної діяльності відповідно до ситуації	Публічно спілкуватися й створювати статті українською мовою у професійній сфері	Оволодіння лексикою й термінологією спеціальності	Практичне оволодіння українською літературною мовою за чинним "Українським правописом", виявлення специфіки функціонування ділової мови відповідно до фаху	Здатність створювати журналістський текст	Самостійно шукати, аналізувати та добирати необхідну інформацію, перетворювати, зберігати й передавати її
Тема 10. Стилiстичнi аспекти звертань. Вставнi, вставленi конструкцiї та однорiднi члени речення зi стилiстичного погляду					
Презентувати себе, вести дискусію	Дотримання семантичних і стилістичних норм у спілкуванні; вибір стилістично виправданих мовних засобів	Оволодіння стилістичною базою ускладнених речень	Здатність ефективно брати участь у спілкуванні, обираючи для цього правильну стратегію дискурсу, адекватну для підвищення ефективності комунікації	Здатність створювати журналістський текст з урахуванням стилістичної бази ускладнених речень	Здатність розуміти й використовувати різні складники національної культури (традиції, ритуали, звичаї, соціальні стереотипи) в конкретних ситуаціях з урахуванням норм міжкультурного спілкування

Продовження додатка А
Продовження табл. А.1

1	2	3	4	5	6
Тема 11. Мова сучасної реклами. Проблематика наявності або відсутності рекламного стилю					
Аналізувати найуживаніші моделі рекламних текстів , добирати образні засоби реклами, застосовувати мовні й позамовні засоби відповідно до змісту	Здатність впливати на реципієнта, переконувати та доводити, бути зрозумілим	Знання стилістичних особливостей сучасної реклами та мовних правил створення реклами	Уміння розуміти та продукувати вивчені висловлювання, а також попереджати помилки, пов'язані з неправильним тлумаченням слів	Здобувати власний досвід створення рекламних текстів, досвід професійного спілкування, активізувати й поповнювати фаховий словник професійною термінологією	Самостійно шукати, аналізувати та добирати необхідну інформацію, перетворювати, зберігати й передавати її
Тема 12. Мовні прийоми реклами: називні теми, парцеляція, еліпсис, діалог, інтертекстуальність, мовна гра. Порухення мовних норм у рекламі					
Доречно добирати мовні засоби вираження рекламних текстів; правильно застосовувати прийоми стилістичного синтаксису	Правильно будувати синтаксичні конструкції під час складання професійних текстів	Знання мовних прийомів реклами	Практично застосовувати отримані знання з української мови, удосконалювати навички контролю й самоконтролю професійного мовлення	Ефективно формувати комунікаційну стратегію	Володіти літературною професійною мовою, користуватися словниками, правильно використовувати прийоми стилістичного синтаксису
Тема 13. Наймінг. Лід. Лінгвістичні методи та прийоми створення ефективного найму, ліду					
Опанувати методику створення наймів та ліду для нового продукту, компанії, офіційної позиції людини із власною аргументацією	Правильно будувати синтаксичні конструкції під час складання найму та ліду	Знати особливості створення ефективного найму та ліду	Уміння поєднувати окремі речення у зв'язне усне або письмове повідомлення, використовуючи для цього різноманітні синтаксичні та семантичні засоби	Добір доречних мовних засобів через зіставлення їх з наявними варіантами	Самоконтроль за дотриманням мовних норм у створенні найму та ліду

Закінчення додатка А
Закінчення табл. А.1

1	2	3	4	5	6
Тема 14. Копірайтинг в медіакомунікаціях					
Виокремлювати види та специфікації копірайтингу, відбирати мовні засоби залежно від мовленнєвої ситуації, застосовувати мовні й позамовні засоби відповідно до змісту	Здатність володіти технологіями усного й письмового спілкування	Знання основних особливостей морфологічних ресурсів мови та стилістичних засобів словотвору	Уміння відтворювати і створювати тексти залежно від комунікативної мети	Створювати тексти відповідно до задуму, оцінювати й редагувати власні напрацювання	Самостійно шукати, аналізувати та добирати необхідну інформацію, перетворювати, зберігати й передавати її
Тема 15. Копірайтинг візуальної реклами					
Виокремлювати види "найпопулярнішої" візуальної реклами, застосовувати мовні й позамовні засоби відповідно до змісту	У виробничих умовах, працюючи з джерелами фахової інформації, здійснювати аналіз і коригувати тексти відповідно до норм української літературної мови	Знання основних характеристик та вимог до написання текстів телевізійної реклами, лозунгів, слоганів, девізів, вивісок	Здатність належним способом формувати реклама на бордах та інших візуальних носіях	Добір стилістично доречних мовних засобів через зіставлення їх з наявними варіантами	Вивчення українського мовного етикету як складника культури мови особистості
Тема 16. Жанрове розмаїття копірайтингу. Види текстів. Текст реклами та його будова					
Доречно створювати рекламні тексти та проводити літературну обробку	Здатність оформлювати прес-реліз та прес-кіт	Оволодіння технологією написання створення новин для телебачення, радіо, періодичних друкованих ЗМІ	Практичне оволодіння технологією написання та оформлення рекламних текстів	Здатність створювати журналістський текст та проводити його літературну обробку	Самостійно шукати, аналізувати та добирати необхідну інформацію, перетворювати, зберігати й передавати її

Зміст

Вступ.....	2
1. Опис навчальної дисципліни	5
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	5
3. Програма навчальної дисципліни	9
4. Структура навчальної дисципліни.....	18
5. Теми та плани практичних занять	21
5.1. Приклади типових практичних завдань за темами.....	29
6. Самостійна робота	34
7. Індивідуальне творче завдання (есе)	40
7.1. Тематика ІТЗ.....	41
8. Контрольні запитання для самодіагностики	44
9. Індивідуально-консультативна робота	49
10. Методи навчання	50
11. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів	54
12. Розподіл балів, які отримують студенти	63
13. Рекомендована література.....	72
13.1. Основна література.....	72
13.2. Додаткова література	73
13.3. Словники.....	76
13.4. Інформаційні-ресурси	77
Додатки.....	79

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

ПРАКТИЧНА СТИЛІСТИКА ТА КОПІРАЙТИНГ

**Робоча програма
для студентів спеціальності 061 "Журналістика"
першого (бакалаврського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладач **Черемська** Ольга Степанівна

Відповідальний за випуск *О. С. Черемська*

Редактор *В. О. Бутенко*

Коректор *В. О. Бутенко*

План 2017 р. Поз. № 202 ЕВ. Обсяг 86 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р*